

Okulda Ayaküstü

Fikret İsmet Aktekin Anadolu Lisesi 3 Aylık Edebiyat ve Kültür Sanat Dergisi 2022 / Sayı 1 / Ocak-Şubat-Mart

DEĞİŞİM, STRATEJİ VE YENİ MESLEK YAKLAŞIMLARI

Koronayla Değişim

Kelimeler Masum Değildir

Göz Gerektirir Göresi

Vaktin Esiri

Kanlı Katliamın Şahidi
Mavi Kelebekler

Zarafet Arıyoruz

FİKRET İSMET AKTEKİN ANADOLU LİSESİ

Editörden

Dergiler bir fikri, bir amacı, bir ilkeyi ayakta tutmak ve yaşatmak için el birliği, gönül birliği ve fikir birliği yapan insanların satır satır, mısra mısra buluştukları yerdir. Bizlerde okulumuzun çok kıymetli öğretmenleri ve asalet sahibi öğrencileriyle içersinde iyiliğe, güzelliğe, nezaket ve merhamete çağırın çalışmaların yer aldığı dergimizin ilk sayısı ile nihayet sizlerle buluştuk. “Derdi olan okusun, derdi olmayan okuyarak dert sahibi olsun...” diyen bir büyüğümüzün ifadesiyle gayemiz dergimizi okuyan siz değerli okuyucularımızın gönlünde insanlığa dair bir dert, fikrinde tüm varlığa dair bir ufuk açmaktır.

Yazılanların okunması, okunanların yaşanması ve hissedilip YANKI YANKI hayat bulması ümidiyle...

ŞUAYB ALICI

İÇİNDEKİLER

1

EDİTÖRDEN

4

DEĞİŞİM, STRATEJİ VE
YENİ MESLEK YAKLAŞIMLARI

5

ERASMUS+ VE eTWINNING
PROJELERİ

6

KELİMELE MASUM DEĞİLDİR

8

İSMAİL ABİ

11

VAKTİN ESİRİ

12

İSTİKLÂL MARŞI

14

ZARAFET ARIYORUZ

16

TERS YÜZ

18

KANLI KATLIAMIN ŞAHİDİ
MAVİ KELEBEKLER

20

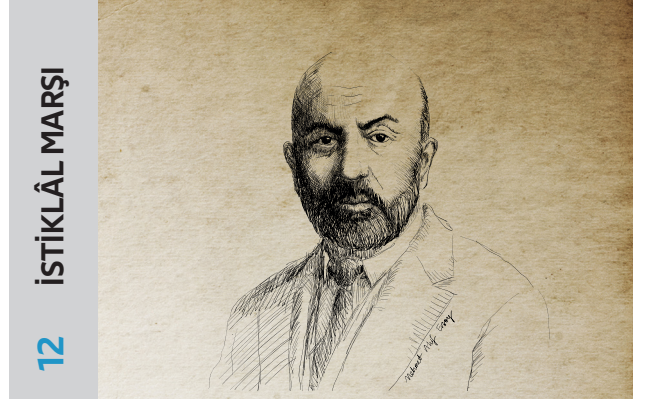
SIRALARIN ÜZERİNE
KAZINAN HAYATLAR

22

NESLİ TÜKENEN HAYVANLAR

5 KELİMELE MASUM DEĞİLDİR

İSTİKLÂL MARŞI

12

18

KANLI KATLIAMIN ŞAHİDİ
MAVİ KELEBEKLER

12 KORONAYLA DEĞİŞİM

26

FERİZLİ
COĞRAFYASI32 YALNIZLIK
İNSANI ÖLDÜRÜR35 OTOMOBİL
VE ŞEHİR

24

SUYUN ÖNEMİ

25

KORONAYLA DEĞİŞİM

26

FERİZLİ COĞRAFYASI

30

GÖZ GEREKTİRİR GÖRESİ

32

YALNIZLIK İNSANI ÖLDÜRÜR

35

OTOMOBİL VE ŞEHİR

36

SİNEMA

38

MEZUNLARIMIZDAN

40

BİLİYOR MUSUNUZ?

42

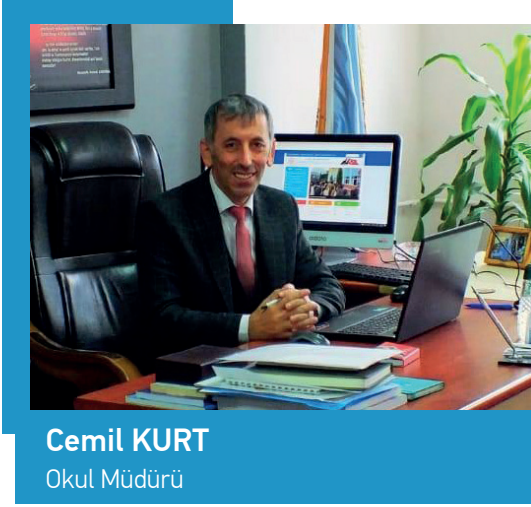
BULMACA

44

ŞİİRİN DİLİ

Okulda Ayaküstü
(Edebiyat ve Kültür Sanat Dergisi)Fikret İsmet Aktekin Anadolu Lisesi
Adına Sahibi
Cemil KurtGenel Yayın Yönetmeni
Mustafa TekinbaşEditör
Şuayb AlıcıYayın Kurulu
Arife Aslan
Semiha Esmâ Gündoğan
Erkan Tiryaki
Nazlı Dur
Sahra Toprak
Edanur YıldızKonsept Tasarım
İlkerTandoğanYönetim Yeri
Devlet Mah. Vatan Cad. NO:85 54100
FERİZLİ/SAKARYA<https://fikretismetaktekinal.meb.k12.tr/tema/index.php>
964392@meb.k12.tr • TeL: (0 264) 781 16 60Baskı ve Cilt
ERS Matbaacılık
Kazımkarabekir Cad. 87/8 İskitler/ANKARA
• TeL: (0 312) 384 54 88
Sertifika No: 47985Baskı Yeri
Ankara, Şubat 2022Yayın Türü
3 Aylık Yerel Süreli YayınISSN: 2822-2814
2022 / Sayı1
Ocak-Şubat-MartOkulda Ayaküstü Dergisi'nin bütün yayın hakkı,
Fikret İsmet Aktekin Anadolu Lisesi'ne aittir.
Dergide yer alan yazıların sorumluluğu yazarlarına
aittir. Yazı ve fotoğraflar kaynak gösterilerek
kullanılabilir.Okulda
Ayaküstü

Değişim, Strateji ve Yeni Meslek Yaklaşımları

Cemil KURT
Okul Müdürü

Önemli bir eşikten geçmekteyiz.
Pandemi...

Biyolojik, psikolojik ve sosyolojik olarak bizlere çok şey kaybetti dediyebiliriz. Çok şey de kazandırdığını öngörebiliriz. En azından görüyoruz ve biliyoruz, eğitimde salgın sürecinden sonra “hiçbir şey” eskisi gibi olmayacak.

Eğitimde ki “hiçbir şey”, yaşamda ki “hiçbir şey” ile paralel gerçekleşecektir...

Eğitim yeni normallerini oluştururken, kodları da değişmektedir. Eğitimden beklenen çıktılar içinde benzer durumlar olmaktadır.

Salgınla birlikte değişen eğitimin paradigmaları, yeni stratejilerini doğurmaktadır. Bu değişim ve stratejiler içerisinde eğitim, kısa ve orta zaman diliminde sisteme alıp yetiştireceği bireyler için iş dünyasının beklentileri üzerinden yeni bir modellemeye gitmek durumundadır. Eğitimciler olarak bizler ve yurttaş olarak sizler buna hazırlanmalıyız. Özellikle okula henüz başlamamış veya okullarımızın çeşitli kademelerinde ki öğrencilerimiz şu an iş hayatında tanımlanmış bir sürü mesleği hiç bilemeyecekler. Bizim bile adını telaffuz edemediğimiz veya içeriğini hiç bilmediğimiz iş ve meslekleri yapacaklar. Araştırmacılar, fitirüstler ve stratejistler ile iş dünyasının planlayıcıları önümüzdeki süreçlerde yeni meslekleri üç kategoride birleştirdiğini söyleyebiliriz.

Birinci olarak, 2015-2025 yılları arasında öne çıkacak mesleklerden en önemli 10 tanesini belirtecek olursak: Veri bilimcisi, yapay zekâ ve robotik mühendisliği, alternatif enerji danışmanlığı ve teknisyeni, nesnelerin interneti cihazlarının güvenlik/onarım personeli, blockchain geliştiricisi (dijital para kullanım teknolojisi), kullanıcı deneyimi (UX) ve insan-bilgisayar etkileşimi (HCI) tasarımcısı, 3D üretim mühendisi, tıbbi danışmanlar (robotlaşmaya başlayan doktorluk uygulamaları), çöp mühendisliği (en ilginç ve en popüler olacağı düşünülen), dijital dedektiflik.

İkinci olarak biraz daha uzak görünen (2025-2050) ve Andrew McAfee'nin, “Geleceğin meslekleri neye benzeyecek” adlı araştırmasından ağırlıklı yararlandığım meslekleri paylaşmak istiyorum.

Parçacık fiziği araştırmacısı, meteoroloji araştırmacısı, yıldırım ve yapay atmosfer mühendisi, şehir informatik analisti, veri analisti, ticaret yöneticisi, tedarik zinciri yöneticisi/lojistik uzmanı, siber güvenlik uzmanı, uzay psikoloğu, yer destek hizmetleri mühendisi (uzay mekikleri ve istasyonları içi iletişim uzmanı), uzay görevleri uzmanı, uzay biyoloğu, vb. Bunların yanında üçüncü olarak (2050-2070) STE(A)M – (Science, Technology, Engineering, Art, Maths) çalışması güncelliğini koruyan meslekler olarak durmaktadır. Bu yanında; Oyun mühendisi/programcısı, mobil uygulama geliştiricisi, sertifikalı yasal bilgisayar korsanı, sualtı arkeoloğu, nanosistem mühendisi, atmosferik fırtına bilimcisi, lego tasarımcısı (yeni düzende güncelliğini her zaman korumaktadır), havacılık mühendisi, fotonik mühendisi, 3D baskı mühendisi, vb. meslekler süreçte olacaktır.

Sevgili okuyucular, eğitime dair politika geliştiriciler ve siyasi karar vericiler... Çocuklarımızı yeni değişim kodlarına hazırlayıcı önlemler almalıyız. Sayın öğretmenlerimiz değerli velilerimiz, öğrencilerimize yeni değişim kodlarına hazırlamak adına teknolojiye dokundurmalıyız... Sevgili öğrenciler, geleceği yazacaksınız inşallah... Teknolojiye dokununuz...

Erasmus+ ve eTwinning

Projeleri Üzerine (Farazi) Bir Röportaj

Öncelikle Erasmus+ ile başlayalım. Nedir bu Erasmus+ projeleri?

Erasmus+, Avrupa Birliği tarafından eğitim, spor ve gençlik alanlarında uygulanan bir hibe destek programıdır. Bizim için en güzel özelliği ise bir projeyi birlikte gerçekleştiren ortak kurumların ülkeleri arasında hareketliliklere de imkan vermesi.

Okulumuzda Erasmus+ adına neler yapılıyor?

İyi bir haberimiz var. Okulumuz, akredite, yani resmen tanınmış ve yetki verilmiş bir kurum olan Sakarya İl Milli Eğitim Müdürlüğü çatısı altında önümüzdeki dönemde Erasmus+ çalışmalarına katılacak.

Peki ya eTwinning? eTwinning nedir?

eTwinning, tanımı geçelim, bize göre "eğlenceli ve öğretici bir program (Aleyna Yıldız, 9/A), farklı kişilerle bilgi ve dil paylaşımı (Sudenaz Bekar, 12/E) eğlence, etkinlik, yeni uygulamalar öğrenme, paylaşım, sosyalleşme (Merve Kan, 9/A), yeni insanlar ile birlikte İngilizcemizi geliştirebileceğimiz bir program (Rabia Nisa Yaman, 10/A), ülkeler arası bilgi aktarımı sağlamak ve sosyal alanımızı genişletmek, kültür bilgisi (Gönül Arslantürk, 9/C), farklı insanlarla tanışmak, eğlenceli bir yer, sosyalleşme, dilimizi geliştirme (Sude Kırcioğlu, 9/D), iletişim kurmak, projeler yapmak, paylaşmak (İrem Nur Zahireci, 10/A), tanınmış, gerekli destekler verilerek oluşturulmuş bir sosyalleşme girişimi (Özcan Çiçek, 11/F), kültür alışverişi (Emir Kaan Efendioğlu, 10/F), dünya devi ülkelerinin ortak dili ve bu yüzden de çağımızın en önemli dili olan İngilizceyi öğrenme yolunda çok çok yardımı olacak bir kulüp (İbrahim Günaydın, 12/C)" demektir.

eTwinning bize ne kazandırır?

eTwinning, bize "ana dili veya ikinci dili İngilizce olan kişilerle yüz yüze sohbet edebilme (Ahmet Berke İnal, 11/F), İngilizceyi geliştirmek için aynı zamanda pratik yapma (Bizari Büşra Ayta, 9/D), başka okullardan veya ülkelerden akranlarımız ile iletişim kurma, farklı kültürleri tanıma, (Sude Kırcioğlu, 9/D), yabancı insanları daha yakından tanıma (Sudenaz

Bekar, 12/E), aynı alanda ilgi duyan insanları bir araya toplayarak birbirlerini tanıyabilme (Özcan Çiçek, 11/F), yeni uygulamalar kullanma, sosyalleşme (Merve Kan, 9/A) fırsatı verir.

Neden bir eTwinning projesine katılımlım?

Eğer siz de eTwinning'in "seçtiğiniz (Özcan Çiçek, 11/F) veya seçmek istediğiniz bölümle ilgili olduğunu düşünüyorsanız (Esmâ Gündoğdu, Rabia Nisa Yaman, 10/A), bu tür projeleri seviyorsanız (Rabia Nisa Yaman, 10/A, Betül Songür, 11/C), İngilizceye ilginiz varsa veya İngilizceyi seviyorsanız (Nisanur Korkut, 10/F, Zehra Uray, 9/A, Betül Songür, 11/C), yurt dışı ve diğer yabancı diller ve insanlar ilginizi çekiyorsa (Gönül Arslantürk, 9/C), tanışmak (Suden Ece Öner, 11/F), sosyalleşmek ve yeni kültürler tanımak (İrem Nur Zahireci, 10/A), uluslararası bir projede yer almak (Beyza Özbolat), yeni şeyler öğrenmek ve yeni insanlar tanıyıp yeni arkadaşlıklar kurabilmek, yabancı dilinizi daha iyi geliştirmek (Beyzanur Hürriyet, 9/D) istiyorsanız eTwinning projelerine katılabilirsiniz.

Bizim okul bu eTwinning konusunda ne yapıyor?

Geçtiğimiz senelerde "Is there someone in the kitchen?" isimli ve yabancı ortaklı bir proje başlatmıştık. Bu sene de bu projeye devam etmeyi düşünüyoruz.

eTwinning çalışmalarına kimler katılabilir?

Mesela, eTwinning Kulübü üyesi olmasam da bir eTwinning projesinde yer alabilir miyim? İsteyen herkes katılabilir. eTwinning Kulübü üyesi olmanıza gerek yok.

eTwinning projeleri hangi dilde gerçekleştiriliyor?

Okulumuzda yürütülecek eTwinning projesi yabancı ortaklara sahip uluslararası bir proje olacağı iletişimi İngilizce sağlayacağız.

eTwinning projesine nasıl katılabilirim?

İngilizce Öğretmeni Yasin Başaran ile iletişime geçebilirsiniz.

Kelimeler

Masum Değildir

“Kelimeseler masum değildir...” derdi bir hocam. Yıllarca düşündüm hocamın bu cümleyle tam olarak ne anlatmak istediğini. Geçen yıllar içinde yaşadıklarım, duyduklarım, söylediklerim ve şahit olduklarım kelimenin, sözün ve üslubun ne olduğunu, ne olması gerektiğini ve özellikle ne olmaması gerektiğini anlamama yetti diyebilirim.

Merak eden olur mu bilmem ancak “kelime” bizim dilimize Arapçadan geçmiştir. Arapça sözlüklere bakıldığında ise kelimenin yara, kesik, iz ve incinme anlamlarına geldiği görülmektedir. Yani ağızımızdan bir çırpıda çıkan sese; inciten, yaralayan, iz bırakan anlamında “kelime” demiş Araplar. Ne hikmetse bizim atalarımız da bu anlamı taşıyan yani yaralayan, inciten, iz bırakan anlamındaki kelimeyi kabul edip çoğu kere hiç düşünmeden sarf ettiğimiz seslere kelime demeyi uygun bulmuşlar. Ağızınızdan çıkanın ne olduğunu bilerek konuşun der gibi adeta.

Belki bu yüzden masum değildir kelimeler. Ağızdan çıktından sonra yaraladığı için, incittiği için, gönülde yıllarca kalacak izler bıraktığı için.

Hangi zaman diliminde yaşamış olursa olsun insan gönlü için kelimelerden daha güçlü bir silah bulunmadı ve bulunmayacak kelimelerden daha etkili bir ilaç. Kelime kelime sevildiğini hisseden küçücük bebeklerin duygusal ve zihinsel gelişiminin diğer bebeklerden daha sağlıklı olduğu gözlenirken, beraber yaşadığı insanlar tarafından olumsuz kelimelere maruz kalarak zehirlenen insanların her geçen gün fiziksel ve psikolojik olarak yaralandığını, yok olduğunu görüyoruz, biliyoruz ve belki de yaralanan, incinen, zehirlenen olarak yavaş yavaş yok olan biz oluyoruz.

Belki de bu yüzden masum değildir kelimeler. Te-

lafisi mümkün olmayan izler bıraktığı için alemin gözbebeği olan insanın hayat seyrinde.

Kelimedenden, cümleden, sözden ibarettir bu güne kadar yapılan bütün sihirler, mısra mısra gönülden dökülen bütün şiirler, Allah'tan gelen bütün emirler, bir ömür gönülde kalan izler, insanı insana bağlayan ipler. Öyle ki İncil “Önce söz vardı...” diye başlar ve Kuran'da evren, Allah'ın “Ol...” kelimesinden sonra var oldu diye yazar. Bu âlemde var olan ne varsa bir kelimenin vücut bulmuş halidir. Özellikle kelimeleri kullanarak birbiriyle bağ kuran biz insanların yaşadığı sevinçlerin, korkuların, pişmanlıkların, ayrılıkların, dostlukların hülasa hissettiğimiz birçok olumlu ya da olumsuz duygunun kaynağıdır kelimeler. Belki de bu yüzden masum değildir kelimeler.

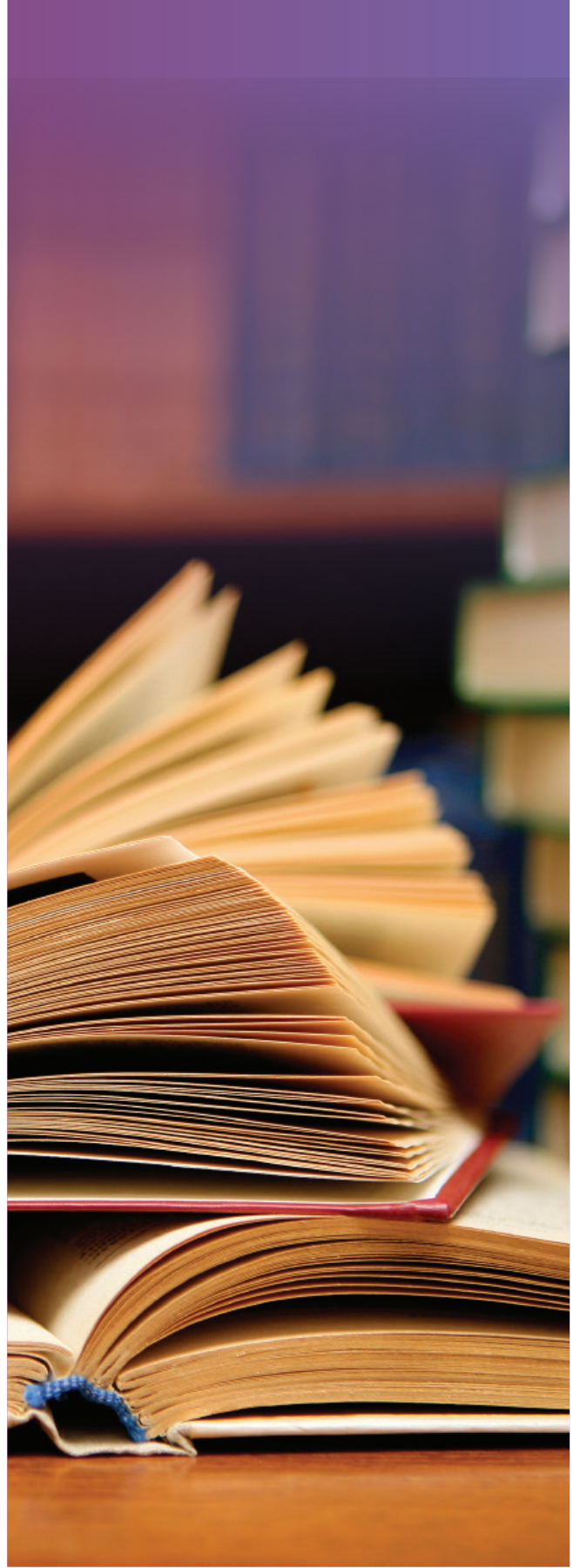
Büyüklerimiz “kişinin kemali kelamına bağlıdır” derlermiş. Yani insanın güzelliği, iyiliği, kalitesi kelamından, sözünden anlaşılır diye ifade ederlermiş. Bu yüzen insan, sözünde saklar özünü ve her kelimedede kendinden bir parça sunar aleme ben buyum diye. Söylediği bir kelimeyle açar cennetin kapılarını ve kelimelerle döşer cehennem taşlarını. Çünkü ateştir kelimeler ya söyleyeni yakar ya dinleyeni. “İnsanlarla konuşurken en güzel şekilde konuşun...” diye emreder yüce Allah mübarek kitabında. Güzeli söz sadakadır diye bildirir gönlümüzün Sultanı efendimiz bir kelamında.

Eğer güzel söz söyleyemiyorsanız “susanlar

kurtulur susun...” diye tembihler bizleri. Kelimelerin sırrına vakıf olan hayatın sırrına vakıf olur, insan denen esrarlı varlığın gizemine şahit olur. Konuşurken söylenen kelimenin söz mü yoksa laf mı olduğu bilerek konuşan insan söylediklerine kıymet kazandırır, söyledikleriyle kıymet kazanır. Çünkü bugün maalesef bizler sözle laf arasındaki farkı bilemeyecek kadar uzağımız kelimelerin dünyasından.

Sözün güzelliği kadar mühim olan bir mesele varsa o da üslubun da güzel olmasıdır. Hem o kadar önemlidir ki üslubun güzelliği okuya okuya gözlerini kaybetmiş güzel adam Cemil Meriç “bozuk üslup doğru sözün celladıdır” diyerek sözdeki güzelliği üsluba taşımadıkça güzel olan sözün de kıymeti kalmayacağını ifade ediyor. Hatta bir başka sözünde “üslubum kimliğimdir” diyerek üslubun kişiliğe denk düştüğünü vurguluyor. Üslup, bir sözün içeriği ne olursa olsun bir gönlü tarumar etmeyecek şekilde ifade edilmesine denir. Sanıyorum insan olana yakışan tarz her şartta bu tavrı muhafaza etmektir.

Konuştukça güzelleşmek, sözü en zarif ve nazik tavırla ifade ederek güzele ulaşmak, güzeller güzelliğini hoşnut etmek eğer yapamıyorsak en güzel şekilde asilce susmak ümidiyle...

İSMAİL ABİ

Masaya oturmadan önce, bugünün hayatımın hayal kırıklığı bakımından en soğuk günü olacağını tabi ki bilemezdim. Hâlbuki güne çok keyifli başlamıştım. Yıllar önce yaşadığım bu şirin ilçeye dün gece döndüm. Altı saatlik yorucu otobüs seyahatinden sonra, ilçenin dış mahallelerinden birinde bulunan küçük otelime yerleştim. Hava çok sıcaktı. Gece taarruzu altında kaldığım sivrisinek ordusu olmasaydı, iyi bir uyku bile çekebilirdim.

Sivrisineklerin sevmediğim taraflarından en sevmediğimi, ısrarcı ve sinsî oluşlarıdır. Tam uykuya dalacağınız anı beklerler. Ulaşamayacağınız bir mesafede, sabit bir yörüngede kalarak, oktavı düşük ama düşmanın sinir sistemini altüst eden bir vızıltıyla sizi etkisiz hale getirirler. Tam alıştım derken Japon uçaklarının Pearl Harbor(Pörl Harbır)da yaptıkları baskın misali en gafil anınızda bütün sinsiliği ile saldırırlar. Sabaha kadar sürecek çetin mücadele başlamıştır artık. Akiller savaşın mutlak galibi olmaz derler. Her ne kadar odanın duvarındaki küçük kan izleri, mücadelenin sizin adınıza çok da kötü geçmediğini işaret etse de, uykusuzluktan pörtleyen gözleriniz, yenilginin epey ağır olduğuna dair en açık alamettir.

Sabah erkenden kalktım. Zannımca buralara fazla müşteri uğramamasından dolayı otel sahiplerinin bakım yapmaya ihtiyaç hissetmedikleri küçük yemek salonunda hafif bir kahvaltı yaptım. Heyecanlı idim. Seneler sonra, bu kadar yolu tepe-rek buralara kadar gelişimin çok keyifli bir nedeni vardı. İsmail Abi. Önceki gün telefonda sözleşmiştik. Bugün saat tam on birde Fiyakalı Asımın Kahvesinde buluşacaktık. Epey zaman vardı. Şehrin dar ve kaldırımsız sokaklarına daldım. Fiyakalının kahvesini zor da olsa buldum. İçeride, koca bir armudu tek hamlede yutacakmış gibi ağzını yırtarcasına açan ve sürekli esneyen, pala bıyıklı, hamal görünüşlü, orta yaşlı bir adamdan başkası yoktu. Selam verdim. Esnemekten yorgun düşmüş adamın önünden geçerek, sokağa bakan masaya oturdum. Çay ocağının arkasındaki iri yapılı kahveci,- biraz daha demini alsın sonra çayınızı getiririm- mealinde bir göz işareti yaptı. Fiyakalı Asım yaşlanmıştı. Hemen tanıyamadım. Masanın üzerindeki bol resimli günlük gazeteleri karıştırarak, İsmail Abiyi beklemeye başladım.

Otuz sekizinci yaşımıydım. Memleketin önemli okullarından birinde edebiyat öğretmeni olarak çalışıyorum. Üçüncü kitabım geçen ay yayımlandı. Sanat tutkusu ile geçen bir gençlik ve bu tutkunun sayesinde genç yaşta elde edilen akademik başarılar. İşte buraya, çocuk çağlarımdayken içimdeki bu meşaleyi yakan adamla, hayatımın yegâne rehberi, idolüm İsmail Abiyle buluşmak için geldim.

İri yarı olmasına rağmen,-kalıbının aksine- naif ve duygulu bir adamdı İsmail Abi. Mütenasip uzuvları, her daim traşlı bir yüzü vardı. Bütün gün evde oturup, perde arkasından sokağı kesen evde kalmış kızlara " maşallah maşallah çakı gibi adam valla" diye iç geçiren bir mahalle delikanlısıydı. İtalyan mafya filmlerindeki jönlere mahsus kahve renkli takım elbise giyerdi. O güne kadar gördüğüm en temiz ve beyaz dişler İsmail Abininkilerdi. "Bak koçum! Bir delikanlı için en önemli şey diş temizliğidir. Kadınların asaleti ellerinde, erkeklerin asaleti dişlerindedir" derdi. Bu yaşında bile her gün on iki defa dişlerini fırçalar, abimizin bu bilgece sözünü içimden saygıyla tekrarlarım. Gönlü zengin adamdı. Parayı harcar, ama paraya asla harcanmazdı.

○ günlerde İsmail Abiye bir haller oldu. Sürekli

kahvede oturuyor, önündeki küçük kâğıtlara bir şeyler yazıyordu. Etrafındaki insanlarla nadiren ilgileniyordu. Giyimine kuşamına artık dikkat etmiyor, yüzünde bir haftalık sakalı ile dolaşıyordu. Gözlerini meçhul bir noktaya dikip, ara sıra kendi kendine gülüyordu. Abimize neler olduğu hakkında hiçbir fikir yürütemiyorduk.

Okul paydos etmişti. Arkadaşlarımla çantalarımızı sırtlamış, küçük bir teneke parçasını sırayla tekmeleyerek eve doğru gidiyorduk. Fiyakalı Asımın kahvesinin önünden geçerken bir el arkadan omzuma hafifçe dokundu.

"Hele biraz yavaş aslan parçası sana diyeceğim var". İlk hafifçe irkilesem de İsmail abiyi görünce hemen toparlandım. Elindeki mavi mektup zarfını hızlıca cebime sıkıştırdı. "Bunu kimseye gösterme, sen de sakın okuma. Ödevlerine yardım bahanesiyle bu akşam ebe Neriman Teyzelere gidersin. Bu mektubu da Sevda ablana verirsin" diye kulağıma fısıldadı. Ayrılırken omzuma tekrar dokunarak aramızda kalsın koçum anlamında gözünün birini kırptı. Önce ufaktan afalladım. Acaba zarfın içinde ne vardı? İsmail Abi neden beni seçmişti. Bugünden bakınca bile o anda neler hissettiğimi hala tam olarak tarif edemiyorum. Biraz korku, anlayamadığım bir suçluluk duygusu, karnımda patlayıp, boğazımdan dökülen sıcak bir heyecan." Tamam, İsmail Abi "dedim. Arkadaşlarıma yetişmek için çabuk adımlarla oradan uzaklaştım.

Eve geldim. Hemen odama kapanıp kapıyı kilitledim. Cebimdeki zarfı çıkarıp elimde birkaç kez çevirip baktım. Açmak, okumak İsmail Abinin sırrını öğrenmek istiyordum. Üç beş dakikalık tereddütten sonra zarfın içine sokulmuş kenarını usulca kaldırdım. Dörde katlanmış kağıdı açarak yazılanları okumaya başladım. "Sen gülünce/Değmiş bir kiraz tadı düşerdi dilime/ Kâh susar kâh gülerdim delice/ Bahar gelir zaman donardı öylece" heyecanla ve o güne kadar hiç hissetmediğim bir suçluluk duygusuyla devamını okumadan, kâğıdı tekrar katlayarak yerine koydum. Yemekten sonra ders çalışma bahanesiyle annemden izin alıp Neriman Teyzelere gittim. Mektubu okuyunca Sevda ablanın yanaklarını neden kızardığını, ellerinin neden titrediğini o gün pek anlayamasam da, sıra dışı bir şeylerin olduğunu hissetmiştim.

Ertesi sene, babamın işleri nedeniyle uzaktaki bir şehre taşınmak zorunda kaldık. İsmail Abinin yazmış olduğu mısraların güzelliğini ve kıymetini ancak lise yıllarımda anlayabildim. Geleceğe dair kararımı vermiştim. İsmail Abi gibi bir adam olacaktım ve bütün hayatımı edebiyatla, şiirle geçirecektim.

Manda kasa bir Mercedes kahvenin karşısındaki incir ağacının dibine yanaştı. İleri geri bir iki manevradan sonra park etti. Arabadan, üzerinde sarı bir takım elbise bulunan, yayvan göbekli, badem bıyıklı bir adam indi. "Allahım ne kadar da çoğaldı bu sonradan görme zenginler! Pıtrak otu gibi her tarafı sardılar. Ne günlere kaldık? Zevksizlikten gebereceğiz" .Tekrar elimdeki gazeteyi okumaya devam edecektim ki, badem bıyıklının kahvenin kapısına kadar geldiğini fark ettim. Adam hayvan pazarında en iyi malı satın almak için etrafı süzen usta celepler gibi kahvenin içinde göz gezdirirken bir an göz göze geldik. "Aman Allah'ım İsmail Abi bu! O da beni tanımış olacak ki gülümseyerek yanıma geldi." Nasılsın aslanım, hoş geldin" dedi. Oturduk. Tanıdık bir çizgi bulurum ümidiyle abimin yüzüne baktım. İlk darbeyi dişlerini görünce yedim. Dervişane bir itikat ile bağlı olduğum, tutku ile hayatıma tatbik ettiğim, diş hakkındaki o şiirsel sözler geldi aklıma. O canım beyaz dişler, muhtemeldir ki tütün içmekten adeta dinden çıkmış kirliliğe sarı renge bürünmüş, üst çenenin iki yanında da birer tane boşluk oluşmuştu. Hayretten uyuşmuş bir vaziyette İsmail Abiyle epey bir vakit konuştuk.

Biz göç ettikten kısa bir zaman sonra Sevda Abiyle evlenmişler. Çocukları olmamış. Babasına ait iki tane arsayı satarak hatırı sayılır bir sermaye yapmış. İhtiyacı olanlara uygun vadelerle, az biraz da kar alarak borç para veriyormuş. Bir nevi kamu hizmeti yürütüyormuş. Abi şiir işi ne oldu? " diye soracak oldum." Bunlar boş iş koçum.! Karın doyurmaz" gibisinde okkalı bir nasihat yedim. Sabırsızlıkla muhabbetin benim ne yaptığım konusuna, hayatımı nasıl geçirdiğim noktasına gelmesini bekliyordum ki İsmail Abi çok mühim işlerinin olduğunu söyleyerek, içtiğimiz nevalenin hesabını da bana yıkarak kahveden ayrıldı. Üç beş dakikalık mecalsizlikten sonra zor da olsa kendimi toparladım. Esnemekten yorulmuş pala bıyıklı adamın önünden tekrar geçerek Fiyakalı Asım'a hesabı ödedim ve kendimi dışarı attım. Gelişimin aksine yürüdüğüm dar ve kaldırımsız

sokaklar bana daha bir çirkin görünüyordu. Oteli me geldim, eşyalarımı topladım. Çıkmak üzere iken son bir kez odama bakayım derken garip bir ayrıntı dikkatimi çekti. Bir sivrisinek, dün geceki savaşta, ender olarak kazandığım muharebelerden birinde, terliğimle vurup ezdiğim başka bir sineğin duvardaki kanlı izine bakıyordu. Bir an için göz göze geldiğimizi hissettim. Olanlara anlam veremeyen, şaşkın biraz da tiksinti dolu gözlerle beni süzmekteydi. "Bana öyle bakma! Bana öyle bakma! Ben ne yapabilirim? Hayat dediğimiz böyle bir şey işte." diye kendi kendime söyledim. Bavulumu alıp otelden ayrıldım.

Editörün notu: Hikayenin içerisinde geçen İsmail abinin Sevdaya yazdığı şiirin tamamı aşağıda verilmiştir.

Sen
Gelince...
Değmiş bir kiraz tadı düşerdi dilime
Kah susar kah gülerdim delice
Bahar gelir
Zaman donardı öylece
Beni bir İstanbul sarardı gizlice
Bakınca...
Ceylanlar su içerdi sessizce
Torunları dizlerine oturmuş dedeler
Masallar söylerdi keyfince
Gülünce...
Trabzonlu ninem
Elleri belinde
Uşağım kurban olayım size
Alın bu şekerleri derdi
Yüzünde bir nur
Cennetlice
Gidince...
Felaketim olurdu ağlardım bende
Şairce

VAKTİN ESİRİ

Affınıza sığınarak bir soruyla başlamak istiyorum yazıma. Bir soruyla başlamak istiyorum çünkü doğru bir sorunun insanı zihnen ve kalben sarsabileceğine, silkeleyip hatta silkeleyip insanı yeni bir hale büründürebileceğine inanıyorum.

Sizce nedir bir sözün, bir davranışın, bir bakışın, bir duruşun, bir susuşun kıymetli olmasını sağlayan sebep?

Bu soru üzerine çok düşündüm. Üzerine düşüğüm ve düşündüğüm bu sorunun cevabını bulmak için az değil binlerce gün, on binlerce saat, yüzbinlerce dakika yaşadım. Kalbimin ve aklımın mutmain olduğu sadece bir cevap bulabildim. Bir sözü, bir eylemi, bir bakışı, bir duruşu, bir susuşu baştan aşağı kıymetli kılan en önemli sebep bütün bunların en uygun vakitte yapılması olduğuna kanaat getirdim. Ne bir dakika erken bir saniye geç tam söylenmesi gereken zamanda söylemek, yapılması gereken zamanda yapmak, susulması gereken zamanda susmak, bakılması gereken zamanda bakmak işte bütün anlam burda saklı. Yoksa ne kıymeti var geç söylenmiş bir sözün, geç kalınmış bir davranışın.

Bu yüzden ne acele etmeli ne de geciktirmeli insan yapılması gerekeni, yapılması gereken zaman en uygun zamanda yapmalı. Yoksa şairin de dediği gibi insan geç kalmakla meşhurdur. Varsa imkanı yaşanmalı, söylenmeli, bakılmalı, susulmalı gidilmeli ama her biri vaktinde yapılmalı. Mesela insanlara, onları kaybetmeden ne hissettiğini söylemeyen kaybettikten sonra kurduğu cümlelerin bir anlamı olur mu sizce. Zamanında söylenmemiş bir sevgi sözcüğünün, bir dokunuşun kıymeti oldu-

ğunu kim söyleyebilir. Hem kim yarının garantisini verebilir. Solmuş bir çiçeğe hani su deva olur, ölmüş bir insana hangi ilaç şifa olur. Atalarımız demir tavında dövülür derken tam da bu meseleyi özetlemişler.

Mesela Seyit Onbaşı Çanakkale savaşında İngilizlerin Ocean adlı zırhlı gemisine attığı top mermisini bir dakika erken atsaydı ya da otuz saniye geç ateşleseydi bir faydası olur muydu?

Ya da öfkelenildiği anda susması ya da durması gereken bir kişi bir insanı kıran, inciten olur olmaz sözlerde ve davranışlarda bulunsa sizce bir dakika sonra susmasının ya a durmasının bir kıymeti olur mu?

Hapiste yatanların çoğu durulması gereken zamanda duramayan ya da susulması gereken zamanda susamayan insanlardır. Trafik kazası yapanların çoğu frene basılması gereken zamanda basmayan, adliye koridorlarında boşanmak üzere olan insanların çoğu yapılması gereken zamanda yapmayanlarla doludur.

Öyle inanıyorum ki insan gönlünü dinlemeli. Kendi adıma gönlünü dinlemediği için, çoğu zaman sevdiklerine sevdiğini söylememiş, çoğu zaman yapılması gerekeni birtakım sebeplerden yapmamış ve birçok şeye geç kalmış biri olarak naçizane zamanın beklemek için çok kısa olduğunu ifade etmek istiyorum.

Şairin dediği gibi vakti vardysa aşkın onu beklemeliydik ya da bugün gülümseyen bu çiçek yarın ölüyor olabilir vakit varken tomurcukları toplamalıyız.

İstiklâl Marşı

Garp Cephesi kumandanı İsmet Paşa, bir millî marş güfte ve beste yarışması açması için dönemin Maarif Vekili Dr. Rıza Nur'a müracaat eder. 7 Kasım 1920'de yarışma ilan edilir ve kazanana 500 lira ödül vaadinde bulunulur. Yarışmaya 724 şiir katılır fakat seçici komisyon hiçbirini beğenmez. Yeni Maarif Vekili Hamdullah Suphi, 5 Şubat 1921'de Mehmet Âkif'e bir tezkere yazarak Türk milletinin millî marşını ancak onun yazabileceğini söyler. Mehmet Âkif, millî marşımız için ödül konulmuş olmasından rahatsızdır. Bu yüzden ödülü almamak şartıyla yazmayı kabul eder. Şiir 17 Şubat 1921'de Sebilürreşad dergisinde yayımlanır.

1 Martta, Türkiye Büyük Millet Meclisinde Hamdullah Suphi tarafından birkaç defa okunur ve büyük bir çoğunluk tarafından coşkuyla ayakta alkışlanır. 12 Mart 1921'de Mecliste müzakere edilir: Kütahya mebusu Besim Atalay, şiiri beğenmez ve -Akif'in ödülü reddettiğinden habersiz olduğu için- devletin ısmarlama şiirlere verilecek parasının olmadığını öne sürerek itiraz eder. Bolu Mebusu Tunalı Hilmi de

"Bu marş milletin ruhundan doğan bir marş değildir." itirazında bulunur.

Bu ve benzeri itirazlara rağmen şiir 12 Martta yine Meclisin büyük çoğunluğu tarafından resmen kabul edilir. Marşın güftesi kabul edilmiştir ama beste işi hayli uzar. Bunun üzerine bir de beste yarışması açılır. Bu yarışmanın neticesi henüz belli olmadan Osman Zeki Üngör, İstiklal Marşını bugünkü haliyle besteler ve 2 Ekim 1922 tarihinde Gazi Mustafa Kemal Paşa'ya okur. Gazi beğenir ve Ankara'da orkestra eşliğinde çalınmaya başlar. Bu arada Encümen-i Musiki, yarışmaya katılan 24 beste arasından Ali Rıfat Çağatay'ın Acemaşiran makamındaki bestesini kabul eder. Bu yüzden İstiklal Marşımız 1924-1930 yılları arasında bu beste ile icra edilir. Bu arada 1925 yılı sonlarına doğru Maarif Vekaleti tarafından yeni bir İstiklal Marşı yarışması açılır ve yarışma 13 Kasım 1925 tarihinde dönemin gazetelerinde şöyle ilan edilir:

Millî Marş Güftesi:

Maarif Vekaleti, Millî Marş güftesinin tanzimi için

İstiklal Marşımızın Yazıldığı Ev

bir müsabaka açmıştır. Vekaletin bu husustaki tamiminde deniliyor ki: "Güftenin vakarlı, ümit saçıcı, ruhu yükseltici olması şarttır. Açık bir Türkçe ile veciz surette Türklüğün varlığını, büyük mazisini ve daha büyük istikbalini ifade etmelidir. Güftenin muhtasar olması da bir meziyet teşkil eder. Müsabakayı kazanan esere hars masrafından beş yüz lira mükafat ile bir Maarif Madalyası verilecektir." (Cumhuriyet, nr. 544, 13 Teşrinisani (Kasım)1925.) Bu yarışmaya katılan şiiirler de komisyon tarafından beğenilmemiş ve bu teşebbüs sonuçsuz kalmıştır. Fakat Akif'in vefatından bir yıl sonra 1937'de ikinci defa yeni bir İstiklal Marşı yarışması açılacaktır. Bu yarışmaya da birçok şiiir katılmış fakat sonuç yine değişmemiştir.

Son olarak İstiklal Marşı'ndaki "**korkma**" hitabıyla, "**yıldız**" sözcüğü üzerinde de birkaç cümle sarf edelim. İstiklal Marşı niçin "Korkma!" hitabıyla başlıyor olabilir? Bu hitabın İslam tarihindeki şu olayla ilgisi olmalıdır. Hz. Peygamber, Hz. Ebubekir'le beraber Mekke'den Medine'ye hicret ederken Mekkeli müşrikler onları öldürmeleri için arkalarından suikastçılar göndermişti. Suikastçılardan gizlenmek için bir mağaraya girmişler fakat suikastçılar iz sürerek Sevr adı verilen bu mağaranın girişine kadar gelmişlerdi. Bu sırada Hz. Ebubekir, Peygamberin hayatı için endişe ve korkuya kapılınca Hz. Peygamber onu "**Korkma, Allah bizimle beraberdir!**" sözüyle teskin etmiştir. Marştaki "Korkma!" hitabı bu hadiseyle anlamsal bir korelasyon kurmaktadır. Çünkü suikastçılar Peygamberi öldürecek olsalardı İslam

sönecekti. Ama öldüremediler! Tıpkı bunun gibi millî mücadele sırasında İslamın tek hür ve bağımsız sembolü olan hilal ve yıldız da söndüremeyecekler! Bu yüzden korkmaya, endişe etmeye gerek olmadığını vurgulamak için "Korkma!" hitabıyla başlamış olmalıdır.

Bir başka metaforik anlam da "yıldız" sözcüğüne kodlanmıştır. Bir hocamız genellikle "talih" anlamına geldiği şeklinde yorumlanan bu sözcük için İstiklal Marşı'na çok daha yakışan özgün bir yorum getirmişti. Onu paylaşmak isterim:

"O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak!" diyor Âkif. Yıldız nedir? Isısını, ışığını, enerjisini, tek kelimeyle gücünü kendisi üreten bir gök cisimidir. O halde güneş de bir yıldız mıdır? Evet. Peki dünya nedir? Güneşin bir uydusu, değil mi? Yani varlığı tamamen güneşe ve biraz da kendi uydusu olan aya bağlı bir başka gök cisimi. Dünya güneşin etrafında, ay dünyanın etrafında, her ikisi birden güneşin etrafında dönüp duruyorlar. Şimdi gözümüzü yere indirelim ve etrafa bir bakalım. Devletler arasındaki sistem de aynı değil mi? İnsanlar arasındaki ilişkiler ve hatta var olan bütün ilişkiler aynı sistem üzerine oturuyor mu? Yani demek istiyorum ki makro ile mikro izafî birer ayrıntıdan başka bir şey değildir. Yani bugün Amerika güneş olur, yarın Türkiye... Bunun tek yolu da yılmadan, bıkmadan, usanmadan çalışmaktır. O yüzden Akif "sa'y" yani "çalışma" sözcüğü üzerinde çok durur. Son sözü merhum Akif'e bırakalım: **Alınız ilmini garbın, alınız san'atını, Veriniz sa'yinize hem de son süratını.**

Zarafet Arıyoruz

İnsan, yaşamı boyunca güzeli arar, güzeli arzular ve güzel olan ne varsa hayranlık duyar. İster ki giydiğinde, yediğinde, sevdiğinde, davranışlarında, ilişkilerinde herşeyde güzellik olsun.

Biz insan hayatındaki güzelliği ifade ederken çoğu zaman bu güzelliği zarafet kavramını kullanır, zarif bulduğumuz ne varsa ona meylederiz. Zarafet kelimesi sözlük anlamı olarak insanın gönlüne hitap eden, aklını tatmin eden incelik, hoşluk, güzellik olarak kullanılır.

Bu yazıda zarafet kavramını hayatının her alanına nüfuz ettirmiş, zarif yaşamış, zarif söylemiş, zarif sevmiş bir medeniyetin evlatları olarak bize bırakılan zarafeti nasıl anladığımızı, nasıl yaşadığımızı ifade etmeye çalışacağım.

Doğumdan ölüme, evlilikten ticarete, insani ilişkilerden konuşulan dile kadar hayatın bütün alanlarında inceliğin, nezaketin çeşitli örneklerini vermiş olduğumuz kültürümüzde bugün aynı örnekleri veremediğimizi üzümlere ifade etmek zorundayım.

Mesela insanların en mutlu, en heyecanlı günlerinden biri olan evlilik öncesinde yapılan kız isteme anında evlenecek kızın kendisini istemeye gelen sevdiği kişinin kahvesine tuz koyması gibi bir adetin günümüzde sıklıkla uygulandığına hepimiz şahit olmuşuzdur. Bugün kahveye katılan tuzun amacını az çok herkes bilir. Erkek eğer gerçekten seviyorsa kendisine sunulan kahveyi içinde tuzmuş gibi içmeli ve bu şekilde kızın evlilikteki cefalarına katlanabileceğini göstermelidir. Hatta bu anlar kameraya

alınıp kız istemeye gelen erkek bir sınavı başarıyla geçmiş gibi sosyal medyaya servis edilir. Tüm bu uygulamaya bakıldığında sağlıklı düşünen bir insan için bir tuhaflık olduğu anlaşılmalıdır. Bir insan en mutlu gününde, kendisiyle sevdiğinin vuslatına vesile olacak günde neden en sevdiği insana kahvenin en lezizini en güzelini ikram etmek varken en berbat olanını layık görür. Daha evliliğin en başında neden çektireceği cefanın geleceğini müjdelere gibi bu anlamda kahve ikram etmektedir. Bu soruları siz cevaplaya durun ben bu işin aslını ifade edeyim.

Tuzlu kahve ikramının aslı bir gönlü kırmamak, bir hatrı yıkmamak için düşünülmüş çok zarif bir tavidir. Görücü usulü kendini istemeye gelen erkekte kızın gönlü yoksa erkeğin kahvesine çok az bir tuz katarak ona sen de gönlüm yok ne beni yor ne kendin yorul mesajını verirmiş. Bu şekilde ne kızın anne babası istemeye gelenlere bu iş olmaz kızımız istemiyor diyerek sıkıntıya düşüyor ne de erkeğin anne babası bu şekilde bir konuşmaya muhatap oldukları için mahzun olurlarmış. Görüşme bitince oğullarına evladım kahven tuzlu muydu diye sorarlarmış. Gördüğünüz gibi baştan aşağı zarafet.

Başka bir örneğe gelecek olursak insanların en çok sevdikleri kişilerin çocukları eşleri olduğunu biliyoruz ama biz anadolunun birçok yerinde edep adap saygı diye çocuklarımızı kucağımıza almaz sokakta eşlerimizin koluna girmeyiz halbuki geçmişte bu

Bizim kültürümüzde mezar taşlarında bile çok ince anlamlar, çok zarif bir uygulama vardır. Nişanlıyken vefat eden bir kızın mezar taşına boynu bükük bir gül işlenirmiş yani bu o kadar ince ve zarif düşünülerek yapılan bir uygulama ki o mezarda kimin yattığını mezar taşına bakarak anlamak mümkündür.

davranışların altında çok zarif bir anlam yattığını Çanakkale Savaşı'ndan dönen gazilerimizden görelim. Önceden Çanakkale'den dönen gazilerimiz sokakta eşlerinin kollarına girmezlermiş çünkü savaşta eşlerini kaybetmiş olan hanımlar onları görüp üzülmesin acılarını hatırlamasınlar diye. Çocuklarını kucaklarına almazlarmış çünkü yetim kalmış çocuklar görüpte tekrar üzülmesinler babalarının yokluğunu hissetmesinler diye işte günümüzde saygı diye lanse edilen şey aslında geçmişte içinde çok derin bir anlam yatan son derece zarif bir davranışken ama maalesef o kadar yozlaştırılmış ki özüyle hiçbir alakası kalmamıştır.

Bu örneklerin yanında günlük dilde görülen inceliğe, güzelliğe dair bazı örnekler verelim. Hepimiz biliriz ki insan gönlü duyduklarıyla yeşerir, kelimelerle tamir olur, mamur olur. Büyüklerimiz bunu çok iyi bildiklerinden dillerinden en güzel en hoş ifadeler dökülmüş. Mesela evlerinde olumsuz ifade kullanmasın diye lambayı kapat yerine lambayı dinlendir, lambayı yak yerine lambayı uyandır, kapıyı kapat yerine kapıyı sırla vb birçok şekilde güzel ifade kullanmışlar. Eşler birbirlerine karşı son derece güzel ifadelerle hitap etmişler. Erkek karısına refikam, kadın kocasına refikim demiş. Refik anlam olarak refakatçi anlamına gelir. Her an yanında bulunan, destek olan, yardım eden manasında eşlerin hitap kelimesi

olmuş. Bunun yanında can ipleğim anlamında riştei canım, ruhumun dostu anlamında enisi ruhum diye kullanılan sözlerde çokça kullanılmış. Her biri çok çok zarif, çok güzel.

Başka bir konu ise mezar taşları. Günümüzde herkesin mezar taşına aynı şekilde yapılır hepsine sıradan düz isimler yazılır hepsi aynı standart anlamı ifade eder hiç bir estetik duruşu zarafeti olmayan birbirinin aynısı taşlardır. Aslında bizim kültürümüzde mezar taşlarında bile çok ince anlamlar, çok zarif bir uygulama vardır. Mesela çocuğunu doğururken ölen bir annenin sanki çocuğuyla gömüldüğünü temsil eder gibi annenin mezar taşının üstüne bebeğin mezar taşında işlenirmiş ya da nişanlıyken vefat eden bir kızın mezar taşına boynu bükük bir gül işlenirmiş yani bu o kadar ince ve zarif düşünülerek yapılan bir uygulama ki o mezarda kimin yattığını mezar taşına bakarak anlamak mümkündür. Verilen tüm örnekler bakıldığında geçmişte çok ince ve zarif düşünülerek yapılan davranışların günümüzde insanlar tarafından ne kadar değiştirildiğini ve özünden nasıl uzaklaştırıldığını görüyoruz. Zarafetten, nezaketten, incelik ve güzellikten uzaklaştıkça kalplerimiz sıkılıyor, daralıyor, yaralanıyor. Ümit ediyorum toplum olarak kaybettiğimiz zarafete tekrar ulaşabiliriz.

Ters Yüz

Merhaba sevgili okur,

Ben okul dergimizin ilk sayısı için bu satırları yazarken, sizler bambaşka yerlerde bambaşka duyguları deneyimliyor olacaksınız. Kiminiz neşeli, kiminiz üzgün, kiminiz heyecanlı, kiminiz öfkeli... Mevsimler gibi düşünebiliriz, kışın havalar soğur, kar yağar, gocuklar giyilir, salepler içilir, soba-kestane mevsimi başlamış demektir. Yazınsa rengarenk tezgahlar kurulur pazarlara, iyiden iyiye ısınır havalar, çiçekler açar, hava geç kararır ve sokakların tadı doyasıya çıkarılır eş dostla... Sonbaharda bir başka renge bürünür ağaçlar, sararır, dökülürler, bir yandan yürüdükçe hışır hışır eden kuru yapraklar, bir yanda yağmur, sanki hüznü çağrıştırırlar. Her birimiz mevsimleri gerektiği gibi yaşarız, bize ne getirdi ise kabulleniriz. Kışa yaz, yaza sonbahar muamelesi yapmayız. Usulünce yaşar ve diğer mevsimin vaktine kadar misafir ederiz. Peki ya duygularımız? Duygularımızı kabullenebiliyor muyuz?

Hadi çocukluğumuza gidelim. Çocukken düşmüş ve illa ki bir yerlerinizi incitmişsinizdir. Uf olmuştur eliniz ayağınız, canınız yanmıştır, ağlasınız ve o anda birileri çıka gelir “tamam tamam yok bir şey öpeyim de geçsin” derler; korkarız bazen karanlıktan, hayvanlardan, oyuncaklardan “korkacak ne var canım bunda” derler; üzülürüz erkek adam ağlamaz derler, güleriz “kızlar bu kadar gülmez” derler. Böyle böyle bazı duyguları yok saymayı, yaşamamayı, tehlikeli gibi görmeyi öğreniriz.

Oysa gerçekte duygular böyle işlemez. İyi ve kötü olarak ayırt edilemezler. Her bir duygunun hayatımızda temel bir işlevi vardır ve kendiliğimizin inşasında temel rol oynarlar. Neyi nasıl algılayacağımıza, olaylara nasıl tepki vereceğimize, bilgiyi nasıl ve ne hızla işleyeceğimize duyguların kılavuzluğunda karar veririz. Yedi temel duygumuz vardır (neşe, korku, üzüntü, merak, öfke, tiksinti, utanç). Korku mesela, tehlikelere karşı önlem alarak hayatta kalma-mızı sağlarken, utanç duygusu sosyal hayatta diğerleri ile birlikte yaşayabilmemize imkan verir, tiksinti, bizi zararlı olan yaşantılardan, yiyeceklerden koruyup zehirlenmemize mani olurken, öfke duygumuz sınırlarımızı çizebilmemizi, hakkımızı koruyabilmemizi sağlar. Ancak birçoğumuz bazı duyguları iyi, bazı duyguları kötü olarak ilan etmişiz bile. “İyi hissedizm” akımına ayak uydurmuş, bize iyi hissettirmeyen hiçbir duyguya yer vermek istemiyoruz. Moralimizi bozmak, sıkılmak, üzölmek istemiyoruz. Pek çoğumuzda hep mutlu olmak gerek gibi bir algı var. Hal böyle olunca yaşamın rengi kaçıyor. Tek bir renge bürünüyor sadece. Kendimizden, hislerimizden, hissetmekten, yaşamaktan kaçmaya başlıyoruz.

Yazımıza ismini veren Ters Yüz filminde duygular konusu güzel bir biçimde ele alınmış. Çoğunuzun bu animasyonu izlemiş olacağını düşünsem de filmi izlemeyenler için spoiler vermeden anlatmaya çalışacağım.

Film 11 yaşındaki Riley’i ve onun duygularını konu alıyor. 5 farklı karakter olarak karşımıza çıkıyor.

Riley’in duyguları; Korku, Neşe, Üzüntü, Öfke ve Tiksinti... Filmde Neşe karakteri Riley’in hayatında her şeyi yönetmeye çalışıyor, her şeyde olumlu bir yön bulmaya çalışıyor, Riley’in üzölmelerini asla istemiyor. Her an her şeyin yolunda gitmesi gerektiği gibi bir baskı bu filmde Neşe’nin davranışları üzerinden anlatılıyor. Üzüntü ise en keyifli anlarda bile üzölecek bir şey çıkarıyor kendisine. Neşe, Riley’in mutlu olmasını istediği için diğer duyguların yaşanmasına engel olmaya çalışıyor, onları bastırıyor.

Savunma mekanizmalarımız gibi düşünebilirsiniz, bastırarak olumsuz duygularımızı gölgelemeye, yaşamamaya çalışarak kendimizi korumaya alıyoruz, sahte bir mutluluk tablosu çiziyoruz. Filme tekrar dönelim, filmin en başında Neşe, Üzüntü’nün işlevi konusunda hiçbir bilgiye sahip değildir, bu yüzden Üzüntüyü hep engellemeye çalışır. Neşe, Üzüntü’nün işlevini ilk kez Üzüntü Riley’nin hayali arkadaşı Bing Bong’u kendilerine yol göstermesi için harekete geçirirken fark eder. Riley tarafından unutulduğu için anılarından silinmeye başlayan Bing Bong’u neşelendirmeye çalışan Neşe, bu konuda başarısız olduğunu; Üzüntü’nün ise bu sorunu çözdüğünü gördüğünde Üzüntü’nün önemini fark etmeye başlar. Üzüntü, Bing Bong ile konuşup, unutulmasının can acıtıcı bir durum olduğunu, hayal kırıklığı yaşadığını söylediğinde Bing Bong anlaşıldığını hisseder ve Üzüntü ile Neşeye yardımcı olmaya başlar. Neşe de böylelikle, başka duyguları yaşamadan hemen yok etmenin, keyifli düşünmeye çalışmanın her zaman işe yarar bir durum olmadığını fark etmeye başlar. Filmin sonunda, Üzüntü ve Neşe merkeze dönmeyi başarırlar. Böylece Riley’in anıları tek bir renkten, rengarenk bir biçime kavuşur, anılar, tüm duygularla birlikte hatırlanır hale gelir.

Özetle, neşe de üzüntü de öfke de hayatımızın bir parçası. Her duygunun yeri ayrı, yapbozun parçaları gibiler, bir parça diğerinin yerine geçmiyor. Tam da bu nedenle, her duyguyu yaşamak için kendimize izin vermeli, olumsuz gibi gördüğümüz duygulardan kurtulmak yerine varlıklarını kabul ederek yolumuza devam etmeliyiz.

8372...

UKUPAN BROJ ŹRTAVA
KOJI NIJE KONAČAN

KANLI KATLIAMIN ŞAHİDİ

MAVİ KELEBEKLER

Ezelden beri, tarih sahnesine tanıklık etmiş olan herkesin acıklı bir mirasıdır savaş. Dünya üzerinde birçok devletin kendi varlığını inşa edebilmesi için başvurduğu en güçlü hatta belki de tek geçerli yoldur. Bizlere her fırsatta medeniyet dersleri vermeye çalışan batılı devletlerin, katliam ve soykırım sicillerine baktığımızda bir hayli kabarık olduğunu görürüz. Bugün medeniyetin timsali olarak parmakla gösterilen Avrupa, Srebrenitsa'da kanlı vahşetin kitabını yazmıştır.

Nedir Srebrenitsa !

1991-1995 Yugoslavya İç Savaşı (Hırvatistan Savaşı ve Bosna Savaşı)'nda Sırp Cumhuriyeti Ordusu'nun Srebrenitsa'ya karşı giriştiği Krivaya '95 Harekâtı esnasında 11 Temmuz 1995'te yaşanan ve en az 8.372 Bosnalı'nın Bosna-Hersek'in Srebrenitsa kentinde general Ratko Mladić (Sırp Kasabı) komutasındaki ağır silahlarla donatılmış Bosna Sırp ordusu tarafından öldürülmesine verilen adı...

İnsanlığın kendini inkar ettiği, hristiyan batı dünyasının kirlî ittifakının neticesi 8.372 Boşnak Müslümanı katletmenin, kadeh tokuşturarak kutlandığı katliamın adı...

Katliamda bir kısım kadın ve küçük yaşta çocuğun da öldürüldüğü, belgelerle kanıtlanmıştır. Sırp Cumhuriyeti Ordusunun dışında katliama "Akrepler" olarak tanınan Sırbistan özel güvenlik güçleri de katılmıştır. Birleşmiş Milletler Srebrenitsa'yı güvenli bölge ilan etmiş olmasına karşın 400 silahlı Hollanda barış gücü askerinin varlığı katliamı önleyememiştir.

Unutulan Vicdandır Srebrenitsa !

Kadınların haysiyet ve onurunun çiğnendiği en gayri ahlaki yüze sahip olunan.55 bin kadın Bosna savaşı sırasında sistematik tecavüze uğradı. Müslüman neslin dönüştürülmesi için Sırp faşizminin toplama kamplarında beklettiği tecavüz mağduru Müslüman kadınların dünyaya getirdiği 20 bin çocuk... BM ve batıların soykırma uğrayan bir milleti uğrattığı ihanetin acı ve ağır sonuçları. 35 bini çocuk olmak üzere 400 bine yakın Boşnak katli...

Bir kentin, daha önce hiç duymadığı sesler tarafından çığlıkların ortasında bırakılmasıdır Srebrenitsa. Gücün kötücül maskesine, ihmalkârlığın yarattığı

kayıtsızlık boşluğuna, masumiyetin ziyan oluşuna tanıklık edenlerin toprağıdır bu topraklar. Postalların ezdiği sonsuz çiçeklerin toprakla karışması ve kendi tarihini acıklı bir hikâyede tamamlamasıdır. Bu kentin yazgısı başka savaşlardan farklı olarak günümüze yakın bir dönemde gerçekleşmiş olması ve tarihte bırakılmamış, yeterince ders çıkarılmadığı için tekerrür eden bir öfkenin motivasyonunun yazgısıdır.Srebrenitsa..Bosna – Hersek'te yaşanan, binlerce insanın ölümüyle sonuçlanan ve kamuoyunun hafızasında yer eden dramatik bir hikâye olarak tarihe geçmiştir. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra, Avrupa Tarihinde bilinen en büyük katliamdır.

Artemis ve Mavi Kelebekler

Bosna - Hersek vatandaşlarının vahşice öldürülmesinin ardından cesetlerinin gizli bir şekilde toprak altına gömülmesi kaynaklarda sıkça karşımıza çıkan bir gerçektir. Bu cesetler, toplu mezarların bulunduğu bölgede muhafaza edilmek istenirken uluslar arası tarafta da mevcut vahşetin bilinirliğinin azaltılması hedeflenir. Ancak hikâye beklenildiği gibi tamamlanmayacaktır. Doğa, insana yaptığı sürprizlerden birini gerçekleştirmenin farklı bir yolunu tutar. Cesetler, muhafaza edildikleri gizli bölgede Artemis adında çiçekleri beslemeye çoktan başlamıştır. Çiçeklerin günden güne yetişmesi ve artması sonucunda ise sadece Artemis kokusuna gelen ve bundan beslenen mavi kelebeklerin bölgede birikmesi dikkat çeker. Mavi kelebeklerin bölgede birikmesi öncelikle farklı bir doğa olayı gibi algılanır. Bunun kaynağını anlamak isteyen araştırmacılar ise bölgede toplanarak çalışmalarına başlar. Kaynağın ne olduğu çok zaman geçmeden anlaşılır. Toplu Mezar Enstitüsü'nün yaptığı bu çalışma neticesinde bölgede yirmi binden fazla cesedin olduğu tespit edilmiştir. Bunun sonucunda ise Srebrenitsa, artık hüznü hikâyesini bir kelebeğin kanadına sığdırarak tarih sahnesinde varlığını koruyacaktır...

SIRALARIN ÜZERİNE KAZINAN HAYATLAR

İnsan olmamız sebebiyle hepimizin birtakım zayıflıkları vardır, kimimiz bu zayıflığı bilinmesin görünmesin ister olabildiğince saklar, kimisi ise en zayıf en hassas yanlarının bilinmesini görünmesini ister. Bu zayıflıklar ekseriyetle duygusal eksikliklerimizden kaynaklanır. Yaşadığımız sürece hepimiz ilgiye sevgiye hissedilmeye anlaşılma muhtaç yaşarız. Çoğu zaman bu duygusal ihtiyaçlarımızın karşılanmaması bizim en zayıf yanımız, en derin yaramız olur. Mesela aramızda ailesinden ilgi, sevgi, anlayış görenler ve sevdikleriyle huzurlu olanlar diğerlerine göre daima bir sıfır önde olurlar hayat boyu. Çünkü onlar hiçbir zaman sevginin, biricik olmanın, anlaşılıp dinlenilmenin ve huzurun eksikliğini hissedip bunların peşinde koşmayacaklardır. Bir de bu duygusal ihtiyaçları karşılanmayan hatta tam aksine birçok olumsuz olaya maruz kalanlar var. Bu olumsuzluklara maruz kalan ya da en azından istediği sevgiyi ilgiyi anlayışı bulamayan bazı insanlar hissettikleri duyguların bilinmesini görünmesini isterler. Bu isteklerini türlü şekillerde insanlara göstermeye çalışırlar. Bu yazıyı yazmama sebep olansa kendini bir şekilde ifade etmeye çalışan, anlaşılma, hissedilmek isteyen bu insanların içinde bulunduğu ortamlarda bariz şekilde bıraktıkları mesajları ilgi çekici bulmamdır. Çoğumuzun ilgisini çektiğini düşündüğüm bu mesajlar okulda bulunan sınırlara duvarlara yazılan yazılar.

Sizler de farkındaysanız sınırlar öğrencilerin içini döktüğü bir hatıra defteri gibi. Öğrenciler kendilerini birilerine ifade edemeyince ya da birileri tarafından anlaşılmayınca içlerini sınırlara duvarlara pencelere yada kapılara döküyorlar. Onların bu ruhi hallerini dışa atma biçimlerine psikolojide 'Aleksitimi' deniyor. Aleksitimi, duygular içinde söz yokluğu ya da duyguları sağlıklı bir şekilde ifade edememe durumu. İnsanların duygularını açıklama ve tanımlama konusunda yetersiz oluşu ve bunu bir yerlere yazarak aktarmasıdır.

Peki neden öğrenciler sınırların üzerine yazmayı tercih ediyorlar?

Bu durumu anlayabilmek ve açıklığa kavuşturmak için okulumuzda bir anket çalışması yaptık. Yaptığımız anket sonucunda öğrenciler genellikle hisslerinin bilinmesini, başkaları tarafından fark edilmeyi, dersin sıkıcı havasından dolayı kafalarını dağıtmayı amaçlayarak sınırlara yazı yazdıklarını belirttiler. Bunların haricinde sırada otururken dü-

şünmek daha iyi olduğu için, dile getirelemeyen duyguların ifadesi için, bu hayatta başka türlü iz bırakamayacağını düşündüğü için, başkalarının fark etmediği duygularının fark edilmesi için, insanlara anlatamadıklarının sıraya yazmanın daha iyi geldiğini düşündüğü için sınırlara ya da sınıf içerisinde başka yerlere yazı yazdıklarını belirttiler.

İlk olarak hissettiklerimi görsünler diye yazılan yazıdan başlamak istiyorum. Bu cümleyi okurken nasıl bu kadar kör olabiliriz dedim kendi kendime. Bir şairin dediği gibi anlamak masraflı iştir; emek ister, gayret ister, samimiyet ister. Etrafımızda yaşadıklarımı görün diye gözümüzün içine bakan o kadar çok insan var ki ya biz onlardan kaçıyoruz ya da onlar bizden ama bir türlü kesişmiyor yolumuz yönümüz gönlümüz. Onlar bizden kaçıyor olsalardı eğer böyle yazmazlardı. Sanıyorum bizler beraber yaşadığımız insanları görmüyoruz, bir şekilde onları iskalyoruz. Konu okuldaki öğrenciler olunca onları görmek anlamak işi sanıyorum öğretmenlere düşünüyor. Kalbine giremediğiniz insanın aklında kalamazsınız diyordu bir şair sanki tam da öğretmenler için söylenmiş bir söz. Öğretmenler demişken derste sıkıldığından dolayı kendini sınırlara yazı yazmaya veren öğrencilerin bunu yapmalarında acaba öğretmenlerin bir etkisi var mıdır?

Anketlerde bazı öğrenciler bazı öğretmenlerini çok sıcak bulmadıklarına değinmişler. Bunun aksine bazı öğretmenlerin de oldukça çok sevdiklerini derste ve teneffüste bir arada geçirmenin keyif verdiğini belirtmişler. Burada görüyoruz ki öğretmenlerin tavırları hitapları öğrencilerin üzerinde çok büyük bir etkiye sahip.

Hiç ölmeyecekmiş gibi dünya için, hiç yaşamayacakmış gibi ahiret için çalışın(Hz. Muhammed). Kimisi de bu hadisi şerifi yazan öğrenci gibi sınırların üzerine dini içerikli yazılar yazmışlar.

Sayısal konularında iyi olan öğrenciler sınırların üzerine duygularından daha ziyade formül yada soru çözümünü yazdıkları belirttiler. Bu davranış bir yönüyle mantıklı geliyor çünkü ders boyu tahtaya ya da sıraya bakan öğrenci sıranın üzerinde göz önünde formüller olduğu zaman hem daha akılda kalıcı olabilir hemde daha pratik olur diye düşünüyor olması oldukça muhtemel.

Anketlerden çıkan sonuca göre öğrenci ve öğretmenlerin %90 ' ı en az 1 kere de olsa sıraya ya da

okul içinde bir yere yazı yazmışlar. Sıraların üzerini biraz inceleyince okulumuzda gerçekten yetenekli öğrencilerin olduğunu farkettilik. Onlar yeteneklerini sıralarda duvarlarda kapılarda sergileyerek adeta farkedilmeyi bekliyorlar. Bu çalışma sayesinde yaptıkları karikatür ve çizimlerle birkaç öğrenciyi fark etmiş olduk.

Öğrencilerden biri ankete verdiği cevapta “kimse için hedeflerinden asla vazgeçme” yazmış. Birçoğu hedefinden ve sahip olduğu yeteneğinden habersiz olduğunu belirtmiş. Bunun eksikliğini hissettiklerini belirtmişler.

Bir diğer öğrenci ise eğitim hayatının çok zor olduğunu yazmış sıraya. Öyle bir sistemin içindeyiz ki derslerimiz iyiyse her alanda yetenekliymiş ya da derslerimiz kötüyse her şeyimiz kötüymüş gibi algılanıyor diye not düşmüş. Bu yazıya katılmamak elde değil. Yeteneklerimizden uzak sanki tüm insanlar aynı zekaya duyguya beceriye sahipmiş gibi çocuk yaştan yirmili yaşlara kadar tek düze eğitimle yetiştirilmemiz sanki üzerinde tekrar düşünülmesi gereken bir konu gibi duruyor. Kimisi mimar olur el becerisi yoktur, kimisi öğretmen olur çocukları sevmeyen yeteneklerine göre sevk edilmemekten dem vurmuş birçok öğrenci.

Öğrencilerin çoğu sıralara karikatür çizmek istediklerini yazmışlar. Bununla ilgili rehberlik derslerinde öğrencilere karikatür çizdirerek bu isteklerini karşılayan bir çalışma yapılabilir.

Mutluluğun adı sadece mutluluk , mutluluk güldürür diye bir not düşülmüş bir sıraya. Mutlulukla ilgili de bu tarz örnekler çokça yazılmış. Bu öğrencilerin

mutlu olmaya ihtiyacı olduğu açık ve sanıyorum onları mutlu etmek hiç de zor olmamalı . Küçük bir gülümseme, birkaç tatlı söz belki onun varlığını hissettirerek bile onları mutlu etmek mümkündür. Son olarak da sıraların üzerine yazılan sevgililerle sözlerden bahsedelim. Anketlerde şiir yazan öğrenciler de vardı . Hatta bir tanesini sizinle paylaşmak isterim.

*“ Ne edersin şimdi uzaklarda
Sen arada ben burada
Belki de sen benim aklımda
Ben ise uzaklarda...”*

Sıraların üzerine öğrenciler genellikle şarkı sözlerini yazmışlar. Erkek öğrencilerden birçoğu eğer sıraların üzerine yazı yazacak olsaydınız ne yazardınız sorusuna, sevdiğim kızın ismini yazardım diye cevaplamıştır. Sanırım erkekler kızlara göre duygularını saklama konusunda daha iyi çünkü yazılanlarda hep bir bekleyiş içinde oldukları anlaşılıyor. Dikkatimi çeken başka bir yazı da öğrenci evine, arkadaşlarına, öğretmenlerine olan tüm soğuk hislerini sıraya yazarak ifade etmişti. Bu yazıların yanına da beni neden sevmediniz, beni neden istemediniz yazarak sitemini not düşmüştü. Bu yazıdan anlaşılıyor ki birbirimizi yalnız bırakmamak, birbirimizin derdine derman olmak en azından var olduğumuzu birbirimize hissettirmek günlük borcumuzdur.

İnsan sevgisiz büyümüşse kindar , eşya ile sevilmişse kıskanç, engellenmişse hırslı , şiddet görmüşse nefret eden, kıyaslanmışsa hasetçi, eleştirilmişse iki yüzlü, korkutulmuşsa yalancı olabilir ama koşulsuz sevilmişse “Kendi” gibi olurmuş. Herkese kendi gibi olacak kadar sevilme ve hissedilme talihi dileyerek yazımı bitiyorum.

NESLİ TÜKENEN Hayvanlar

Yıllar yıllar önce dünyada bugün sadece kitaplarda görebileceğimiz canlılar yaşıyordu. Aklınıza dinazorlar geliyor değil mi? Şaşırtıcı gelebilir ancak onlardan bahsetmiyorum. Ben dünyada kendi halinde yaşarken bazı canavarlar tarafından yok edilmiş ve nesilleri tükenerek ekosistemin zarar görmesine sebep olmuş canlılardan bahsediyorum. Bu yaşadığımız dünyada hiçbir canlı sebepsiz meydana gelmemiştir. Allah her şeyi bir sebebi olduğu için yaratmıştır. Her canlı yaşam döngüsü adı verilen bir sistemde rol oynar ve her ne kadar akıllı canlılar olmasalarda hiçbiri bu döngüyü bozarak düzene zarar vermez. Bu zararı veren ise başta söylediğim canavarlardır. Bu canavarlar diğer canlıların aksine akıllarını kullanabilme yeteneğine bile sahip olmalarına rağmen diğerlerinin zarar vermediği döngüyü bir anda yok edebilecek kadar zalimdir. İşin en ilginç kısmı ise bu canavarlar kendilerine insan diyebilecek cesarete sahiptir. Nesiller boyunca insanlar onlarca farklı canlı türünü yok etmiş ve daha nicelerini yok etme noktasına gelmiştir. Kimisi canlıları tehlike olarak görmüş, kimisi tatlarını fazla iyi bulmuş, kimisi ise sadece avlamanın zevki için yok etmiştir. Günümüzde bile hala bu canavarlar kendilerine insan diyip doğal yaşamın en büyük tehtidi olmaya devam etmekte geri kalanlar ise ya duruma ses çıkartmamakta ya da ses çıkaranları duymamaktadır. Ne yazık ki eğer böyle giderse gelecek nesiller bütün hayvanları okudukları kitaplardan öğrenmek zorunda kalacaklar. İnsanların doyumsuzluğu ve kendilerini tanrılaştırmaları insanlığın en başından beri çok büyük bir tehlike olmuş ve daimada olacaktır. Diğer canlılar ise insanlığın günahlarını ödemek zorunda kalınca yok oluşları üzücüde olsa hiçde şaşırtıcı değil.

Şimdi ise nesilleri tükenme ile karşı karşıya olan canlılara bir bakalım ve bunun sebeplerini öğrenelim.

Caretta Caretta

Bu özel kaplumağa türü oldukça zararsız bir tür olmakla beraber aynı zamanda oldukça büyük bir üreme kapasitesine sahip ama bu durumlar onu nesli tükenmekten korumuyor ne yazık ki. Avlanması yasaklanmış olmasına rağmen zengin kişilerin kabuklarını süs eşyası niyetine kullanma istekleri nedeniyle her yıl avlanmakta ve canice hala yaşıyorken kabuklarından çıkarılarak öldürülmektedir. Bunun dışında okyanusların kirliliğinin her yıl göz korkutucu seviyede artması nedeniyle bu canlı yaşamakta güçlük çekiyor ve insanların vurdum-duymaz hallerinin bedelini onlar ödüyor. Caretta Caretta insanlığın kendi zevkleri ve çıkarları için ne kadar alçalabileceğini ve umursamadan yaptıkları faaliyetlerin sonucunda başka canlıların hayatlarının nasıl yok olabileceğini gözler önüne seriyor.

Çita

Dünyamız oldukça fazla hızlı canlıya ev sahipliği yapıyor ve bunların başlıcası olan çita yok oluşun eşiğine gelmiş ne yazık ki. Bunun sebebi ise insanların yeni yaşayacak yerler oluşturmak için doğaya zarar vermesi ve çitaların toprakları bildikleri yerlerin afsalta karışması sebebiyle bu duruma gelmişlerdir. Şimdi bunun sizin başınıza geldiğinizi düşünün tarzi bir cümle kurmak isterdim ancak üzücü bir gerçek olsada bu zaten günümüzde insanların oldukça fazla başına gelen bir olay. Yani insanın başka bir insana acıması yokken bu hayvanlara acımasını beklemek zaten safıktan başka bir şey değil. En

başta hani dedik ya hani ev sahipliği yapıyor. İşte insanlar başka insanları otantik bir ev sahibi olsunlar diye bu hayvanların evlerini ellerinden almakla kalmıyor ayrıca gezegenimizin gördüğü en hızlı canlının gelecek nesiller tarafından sadece çocuk kitapları ile bilinecek olmasına neden oluyor ve vicdanları rahat ederek hayatlarına devam ediyorlar.

Şimdi ise çoktan var olma savasını kaybetmiş bir canlı türüne bakalım

Hazar Kaplanı

Bu özel kaplanlar aslında bir zamanlar ülkemizde yaşamış canlılardır. Hazar Kaplanı normal kaplanlardan daha güçlü bir kaplan türü olmanın yanında ayrıca en bilindik kaplan türlerinden biriydi ama sahip olduğu güç onu canavarların vahşetinden korumaya yetmedi.

Hiç bilinmeyenden korkmak nedir duymuş muydunuz? İnsanları algılayamadıkları ve algısalara bile farklı olduğunu düşündüğü şeylere karşı bir korku duyar. Bu yüzden günümüzde milyonlarca insan yeni şeyler denemeye karşı isteksizlik duyuyor ve korku bunun temel sebebi. İşte Hazar

Kaplanı'nın neslinin tükenmesinin sebebi de bu. İnsanlar bu canlının topraklarına yerleştikten sonra kendisine bir korku beslemiş. Gerçekde Hazar Kaplanı nadiren saldırıya geçse ve bu zamanlarda bile büyük bir olay yaşanmasa bile insanlar o korkuyu bir kez tatmışlar hiç geri dururlar mı? Önce biz saldıralım mantığı ile ilerleyerek Hazar Kaplanı neslinin çok büyük oranda düşmesine sebep olmuş. Ardındansa oraya daha fazla insan yerleştirmek için tıpkı çita örneğinde olduğu gibi Hazar Kaplanı'nın doğal yaşam alanını yok edince olan olmuş ve bu kaplan türünün nesileri tükenmiş.

SUYUN ÖNEMİ

Saat sabahın daha yedisiydi ve alarm çalmaya başladı. Bir kez çaldı, iki kez çaldı ve üçüncü kez çalacaktı ki alarmı kapattım. Terliklerimi giydim ve yüzümü yıkamaya gittim. Sular yoktu, pekte şaşırmadım açıkçası çünkü bu aralar su kesintileri ülke genelinde bir hayli çok yaşanıyordu. Sular olmadığı için kahvaltı da yapamadım. Suyun kesik olması ve kahvaltı yapamamam sebebiyle moral bozukluğu ile işe gitmek için evden çıktım. Arabama bindim ve radyoyu açtım bütün haberlerde su kesintileri ve kaynaklarda suların kalmamasıyla ilgili haberler vardı. Moralimi iyice bozmamak için haberlerle ilgilenmeyip başka bir radyo kanalı açtım. Kısa bir yolculuğun ardından hastaneye vardım. Merak edenler için ben büyük bir hastanede hemşireyim. Arabamı park edip hastaneye girdim. Hastane normalden çok daha kalabalıktı. Hasta sayısının yoğunluğundan dolayı beni ve birçok hemşire arkadaşımı hastanenin acil bölümüne yönlendirdiler. Bugüne kadar görmediğim bir kalabalığa şahit oldum acil bölümünde. Tedirgin ve meraklı bir şekilde bu hasta yoğunluğunun sebebini sordüğüm arkadaşım bütün bu kalabalığın su zehirlenmesi sebebiyle burada olduğunu söyledi. İnsanlar evlerindeki suların akmaması sebebiyle başka su kaynaklarına yani su kuyularına başvurmuşlar ve içtikleri sulardan zehirlenmişler. Yüzlerce insanı tedavi etmeye çalışırken akşamın nasıl olduğu anlamadım. Nihayet mesaim bitti ve eve döndüm.

Sabahtan beri doğru düzgün bir şey yemediğim için çok açtım. Suların hala olmaması sebebiyle yemeği internetten vermek istedim. Yemek siparişi vermişken su siparişi vermeyi de düşündüm fakat birçok sitede su kalmadığı yazıyordu. Su satan sitelerde suyu üç misli fiyatla satıyorlardı. İnsanların zor durumda olduğu bir süreçte bazılarının bu durumu kullanarak insanların çaresizliğinden faydalanmalarına çok şaşırdım. Bu kadar düşüncelessiz, bu kadar duygusuz insanlara kar ettirmemek için su siparişi vermedim. Siparişini verdiğim yemek geldi ve son bir bardak suyumu da yemekle beraber tükettim. Günün yorgunluğunu dindirebilmek için

ve bir sonraki günün bekleyen koşuşturmacasına takat yetirebilmek için erken yatağıma uzandım. Su kesintisinin ne kadar süreceği, sağlıksız su içen insanların durumları, su satan firmaların insanların en zor gününde nasıl bu kadar insaftan yoksun davranabildikleri kafamın içinde dönüp duruyordu. Uyandığında suların akmasını ümit ederek açtığım çeşmeden bir damla su bile düşmedi. Çaresiz yüzümü ıslak mendille sildim. Dişlerimi fırçalamak istedim fakat su olmadığı için fırçalayamadım. Duş alıp rahatlamak istedim fakat eskiden dakikalarca soğuk ya da sıcak altında keyifle yıkadığım su sanki hiç gelmeyecek gibi. Daha birkaç önce mutfakta, lavaboda, banyoda hiç düşünmeden boşa akıttığım sular geldi aklıma. İstemsiz kızdım kendime meğer her an ulaşabildiğim hiç bitmez sandığım su ne kadar kıymetliymiş.

Birkaç günlük su kesintisi hayat kalitemi bir anda düşürdü. Dün sabahtan daha halsiz ve moralsiz bir şekilde hastaneye gittim. Gece sabaha kadar su zehirlenmesi sebebiyle hastaneye gelen insan sayısının gündüz gelenlerden az değilmiş. Sabah aynı kalabalık devam ediyordu neyse ki zehirlenmeye sebep olan kuyuyu kapatmışlar. Öğleye doğru çeşmelerden akmayan su bulutlardan düşüyordu. Bir yağmura bu kadar sevindiğimi hatırlamıyorum. Bu yağmurla suların geleceğini söylüyordu televizyon kanallarında birçok yetkili. Bir hafta içinde sular geldi gitti, suların fiyatı neredeyse dört katına çıktı böyle devam etseydi internetten su siparişi vermekte imkansız hale gelecekti. Bir haftanın ardından işe giderken su ile ilgili haberleri dinliyordum bir anda son dakika haberi ile su ile ilgili yetkililer bir hafta içerisinde neredeyse hiç durmadan yağmur yağdığı için kaynaklarımızın dolduğunu ve sularımızın artık kesintisiz akmaya başlayacağını söylediler. Bu habere çok sevindim.

Bundan sonra suyu daha dikkatli kullanmaya ve boşa harcamamaya, su kullanımını konusunda çevremdeki insanları bilinçlendirmeye çalıştım.

KORONAYLA DEĞİŞİM

Covid-19 hayatımıza birçok alanda etki etmekte. Covid-19, Corona, pandemi, salgın kelimelerini 2020 içinde ilk duymaya başladığımız andan itibaren aslında bir psikolojik değişim ve savaş içindeyiz virüs salgını ilk olarak Çin'de başladığında Türk halkı tarafından durumun ciddiyeti algılanamadığı gibi gözüktü. Hatta sosyal medyada gündelik hayatlarda bununla ilgili şakalar yapıldı. Milyonların doğrudan sağlığını etkilerken dolaylı olarak hayatımızın diğer alanları olumlu ve olumsuz yönde etkilediğini söylemek sanıyorum yanlış olmaz.

Sağlığımızı, ekonomiyi günlük yaşamımızı kişilerarası ilişkimizi kendimizle olan ilişkimizi derinden etkiledi. Günlük rutininin bir anda değişmesiyle yetişkinler için süregelen bir iş hayatından çocuklar ve gençler için ise okul, üniversite yaşamından zorunlu olarak evde kalma sürecimiz başladı. Özgürlük ihtiyacımız karantinanın ilk günleri bizi oldukça zorladı kendi kontrolümüzü kaybetmiş gibi hissettik zaman zaman. Bir anda yaşamımıza maske dahil oldu hiç alışkan olmadığımız önceleri ihtiyaç

duymadığımız maske zorunlu hale geldi. Bu sürece psikolojik olarak hazırlıksız yakalandık. İçgüdüsel olarak kimimiz hazır olmadığımız duruma bir şekilde adapte olurken kimi insanlar bu sürecin zorunluluklarını sorguladı ya da görmezden gelerek eski yaşamına devam etmeyi tercih etti. Virüs bireysel ve toplumsal sorumluluklarımızı hatırlattı. Kendi sağlığımız ve bir başkasının sağlığı için bizi en zorlayacak şeyi yaptırttı sevdiğimizimize temas etmemeyi, sevdiğimizimize yakınlarınıza sarılıp onlara dokunmak bir sevgi ifadesi sevgiyi paylaşma halidir. Sarılıp, dokunan kişi kendisini ilişkilerinde bütün ve ait hisseder. Bütünlük ve aidiyet duygusu yaşamdan keyif almamızı ve mutlu olmamızı sağlar. Ne yazık ki virüs bize kendimizi eksik hissettirdi çoğunlukla tabi ki yaşadığımız negatif duygularla bu süreçte başa çıkabilmek için yeni yollar keşfettik. Kaygı, yalnızlık, eksiklik ve mutsuzluk duyguları en çok zorlandığımız duyguların başlıcaları oldu.

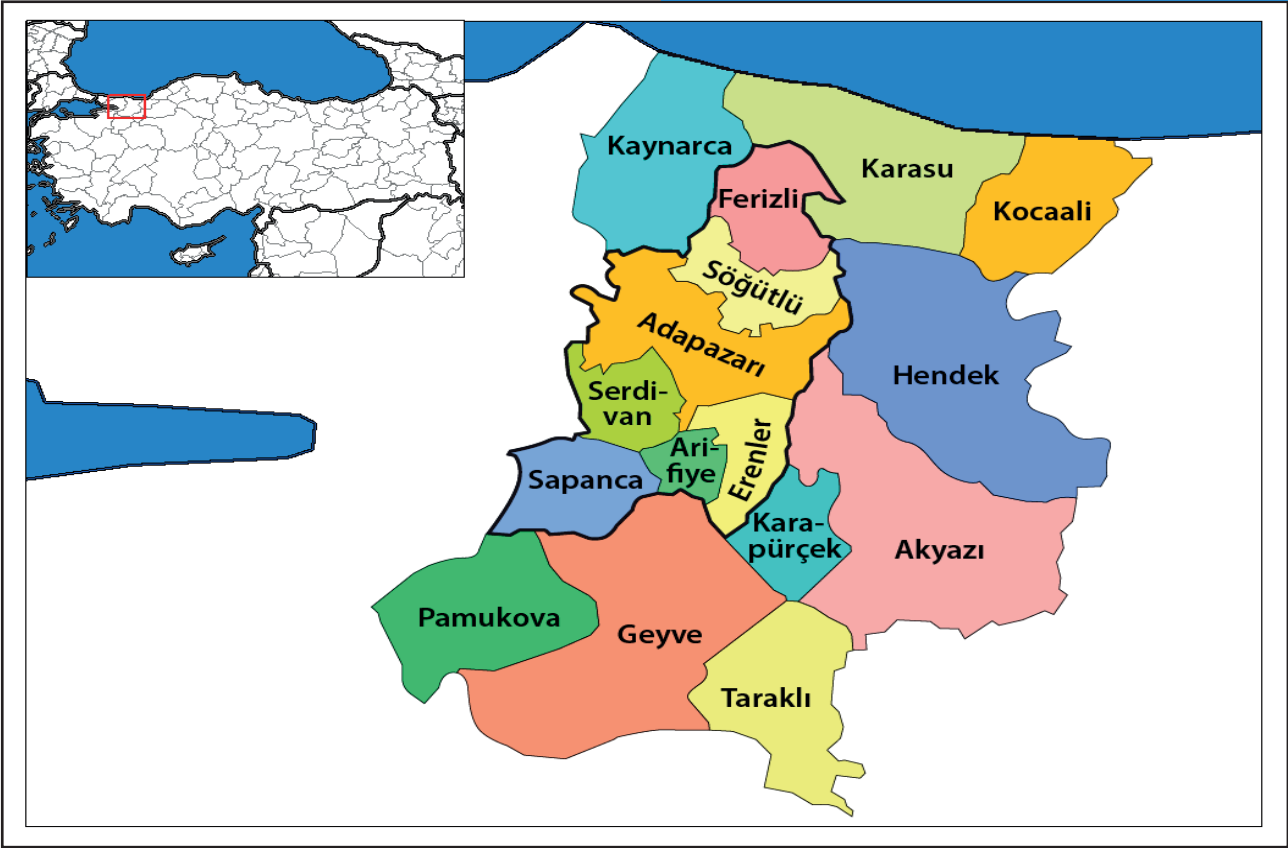
Kısacası; Günlük yaşantımızı ve hayatımızı olumsuz etkiledi.

GEZELİM-GÖRELİM

Ferizli Coğrafyası

“ Ferizli, Sakarya'nın 16 ilçesinden biridir. Adını, yörede eski çağlardan itibaren çıkarıldığı bilinen demir madeninin Latince ismi olan Ferissium'dan alır[2]. Osmanlı zamanında Firuzlu olarak kullanılan isim zamanla günümüzdeki şeklini almıştır. Ferizli sanayi, hayvancılık ve tarımıyla her geçen gün gelişen güzel bir ilçedir. ”

Tarihsel Süreçte Ferizli

Cumhuriyet öncesine kadar Ferizli'de Ermenilerin de yoğun olarak ikamet ettiği köy şeklindeydi. (Ermenilerden kalan kalıntılar halen bulunmaktadır.) Cumhuriyet kurulduktan sonra Balkanlardan gelen göçmenler yöreye yerleştirilerek 100-140 haneli Ferizli köyü oluşturuldu. Sonraki süreçte, özellikle 1960'lı yıllardan sonra Doğu Karadeniz'den(Trabzon, Ordu, Giresun vb.) göç almaya başladı. 1973 yılında nüfusu 2000'i aşan Ferizli'de Belediye teşkilatı kuruldu. Ferizli köyken Adapazarı merkeze bağlı kasaba hâline geldi. 1990'da nüfusu 5.000'i aşan Ferizli Belediyesi 3644 sayılı kanun ile ilçe hâline gelmiştir. Ferizli'nin iklimi, bitki örtüsü, yer şekilleri

Tarihçilere göre 15 bin yıl önce akarsu yatağı olan ve verimli alüvyal topraklarla kaplı olan Adapazarı Ovası'nın kuzeyinde, Kocaeli Platosu'nun doğusunda ve Batı Karadeniz dağ uzantılarının batısında bulunur. Arazi yapısı genel olarak kuzeye doğru yani Karadeniz'e doğru düşük rakımlı tepelerden ve ovalardan oluşur. İlçe merkezi Sakarya Nehri ile Çark Deresi'nin kavuştuğu yere yakın bir yerdedir. İlçe merkezi Adapazarı'na 22 km mesafededir.

Ferizli Karadeniz iklimine sahiptir. Yaşlıların anlatımına göre, günümüzden 50-60 yıl öncesine kadar ormanlarla kaplı, üç insanın kucaklarının kavuşmadığı ihlamur ağaçlarının bulunduğu bir bitki örtüsü-

ne sahipken, ormanların sadece tepelik alanlarda kaldığı, ormanlık alanların yerini fındık ağaçları ve tarım yapılan tarlalar almıştır. Doğal bitki örtüsünü de kışın yaprağını döken kayın, gürgen, meşe, ağaçları oluşturur.

Yakın zamana kadar ormanlarla kaplı olan bölgenin toprakları daha çok kahverenkli orman toprağıdır. Verimli olan bu toprak üzerinde özellikle son yıllarda daha çok mısır tarımı yapılmaktadır. Fındık ise başlıca tarım ürünlerindedir. Kavak yetiştiriciliği de yapılır. Hayvancılık açısından da önemli bir yere sahiptir. Genelde büyükbaş hayvan yetiştiriciliği yapılmaktadır.

Yılda iki ürün zaman zaman üç ürün alındığını çiftçiler belirtmektedir. Geçmişte pancar tarımının da yapıldığı topraklarda pancar üretimi oldukça azalmıştır. Yer yer sebze ekimi de yapılmaktadır. Organize sanayi bölgelerine yakın olan Ferizli'de tarım ve büyükbaş hayvancılık yanında kümes hayvancılığı da yoğun olarak yapılmaktadır. Ferizli yakınlarında organize sanayi tesislerinin var olması ve yeni sanayi tesislerinin kurulması iş imkanlarını artırdığı için dışardan göç almakla birlikte yakın gelecekte yeni organize sanayi tesislerinin açılmasıyla ve göçlerin artışıyla Ferizli nüfusunun oldukça artması beklenmektedir. (Bu durum ekonomik açıdan iyiyken maalesef çevresel açıda başka yerlerdeki örnekleri gibi oldukça olumsuz olabilecektir.)

Ferizli ve Çevresinde Gezilecek Yerler

Akgöl

İlçe sınırları içindeki en büyük göl, Gökent kasabasının kıyısında bulunan Akgöl'dür. Tatlı sulu alüvyal set gölüdür. Gölün 2,5 km kadar yakınından geçen Sakarya nehrinin biriktirdiği alüvyonların etkisiyle oluşmuştur. Sakarya merkeze uzaklığı 38 km'dir. Eski Karasu yolu üzerinden Adatepe köyü üzerinden de ulaşım imkanı vardır. Gölün büyüklüğü 19 km² olmakla beraber çoğu yeri sazlık ve bataklık durumdadır. en derin yeri 6 m dir. Gölde; kerevit, tatlısu levreği, yayın, kızılkanat, turna, kadife, tahta, aynalı sazan, gümüş havuz balığı, çapak avlanabilmektedir. Belediyenin yaptığı gözlem kulesinden bakıldığında harika manzara görülmektedir.

Seyifler Kalesi: Yapım tarihi kesin bilinmeyen 12. veya 13. yüzyıllarda Bizanslılar tarafından stratejik konumu korumak amaçlı yaptırılan Seyifler Kalesi, yaklaşık 800 yıldır tarihe tanıklık etmeye devam ediyor. Ferizli ilçesinin Kuzeyinde, Seyifler Köyünün Güneyinde, Sakarya Nehrinin Çark Suyu ile yakınlığı noktada bulunan kale kalıntılarının Batı ve Kuzey bölümündeki yarım daire şeklindeki iki burcu halen ayakta duruyor. Kale, Bizans döneminde yapılan stratejik bir noktada, Karadeniz- Adapazarı yolu üzerinde Çark Suyu ve Sakarya Nehri üzerindeki köprülerin güvenliğini sağlamak amacıyla her iki akarsuya da çok yakın bir noktada kuruldu. Osmanlı tarafından fethedildikten sonra Orhan Gazi'nin üssü haline gelen Seyifler Kalesi, Karadeniz sahillerine, batı ve güneydoğuya yapılan fetihler için de önemli rol oynadı.

Acarlar Longozu

Türkiye'nin gezilip görülmesi gereken turistik noktalarından biri haline gelen Acarlar Longozu Ferizli'ye 30 km mesafededir. Kaynarca-Karasu sınırlarının kesiştiği noktada bulunan Acarlar Longozu, nilüfer ve göl laleleriyle, endemik bitki örtüsüyle, başta dişbudak olmak üzere diğer ağaç türleriyle, kuş ve balık çeşitleriyle, cennetten bir köşe görünümüyle dikkat çekmektedir. Longozun yüzölçümü 1.562 hektar olup, derinliği 1,5 metreye kadar çıkmaktadır. Yazın suları çekilen longozun toprakları köylüler tarafından tarım arazisi olarak kullanılmaktadır. Longozun çevresi bütünüyle dişbudak ormanlarıyla çevrilidir ve bu ağaçlar yer yer gölün bataklık kesimlerine sokulmaktadır. Buralarda sülün, çulluk ve yaban ördeği gibi hayvanlar yaşamakta ve tatlı su balığı avcılığı yapılmaktadır. Longozdan çıkan balık türleri; yayın, kızıl kanat, sazan, turna, oklama ve bunların dışında birçok balık çeşidi bulunmaktadır. Longozun Karasu kısmında yürüyüş yolu, restoran, sandal, deniz bisikleti, piknik ve park alanı gibi düzenlemeler yapılarak turizme kazandırılmıştır.

Maden Deresi

Sakarya ilinin Karasu ilçe sınırında yer almakta olan Maden Deresi ve Şelalesi, gezilip görülmeye değer doğa harikası bir yerdir. Etkileyici bir doğal güzelliğe sahip durumda olan Maden Deresi çevresinde 1914 tarihine kadar Fransızlar tarafından kullanılmış olan maden tesisleri yer almakta idi. Dere adını eski tarihlerde burada bulunmakta olan maden tesislerinden almıştır.

Doğanın en güzel oluşumlarından biri olan Maden Deresi ve Şelalesi, Karasu ve Kocaali arasında bulunmaktadır. Sakarya ilinin Karasu ilçesinin merkezine yaklaşık olarak 20 km uzaklıkta olan bir dere olma özelliği taşımaktadır.

Sakarya'nın Kocaali İlçesi'nde yer alan Maden Deresi ve Şelalesi doğa severler için güzel bir alternatiftir. Derenin sesini dinleyerek, yeşile bürünmüş bir çevrede yürüyüşler yapmak ve güzel bir kır sofrası kurmak için ideal bir yerdir. Bölgede bulunan mesire alanları, alabalık tesisleri ve balık restoranlarını da deneyimleyebilirsiniz

Poyrazlar Gölü

Poyrazlar Gölü, Adapazarı'nın kuzeyinde, Poyrazlar Köyü yakınında yer almakta olup, Şehir Merkezine 8 Km. mesafededir. 67 hektardır. Sahil uzunluğu 2.400 metredir. Derinliği 3-8 metredir. Poyrazlar Gölü Tabiat Parkı mevcut haliyle bozulmamış doğasıyla, çevre illerden gelen ziyaretçilerine gününbirlik dinlenme fırsatı sunmaktadır. Özellikle piknik, dinlenme, doğa yürüyüşü, yaban hayatı gözlemciliği, çeşitli spor aktiviteleri gibi açık alan etkinliklerinin yapılabildiği insanların psikolojik yapısına ve zevkine hitap eden doğal bir manzaraya sahip mekân konumundadır.

Poyrazlar gölü kara ve su kuşları açısından önemli bir zenginliğe sahiptir. Gölde günümüze kadar yapılan çalışmalarda 154 kuş türü tespit edilmiş olup; 65'i (% 42) yerli kuş türü, 47'si (% 31) yaz göçmeni, 36'sı (%23) kış göçmeni ve 6'sı transit göçer olarak belirlenmiştir. Göl çevresinde gürgen ve meşeden oluşmuş ormanlık alanın yanında sonradan ağaçlandırmayla karaçam ve sarı çam türlerinden oluşan ormanlık alanlar mevcuttur. Göl; turna, yayın ve sazan bakımından oldukça zengindir. Bununla birlikte sahada Çakal, Tilki, Gelincik, Tavşan, Sincap, Kirpi, Yaban domuzu, Köstebek, Tarla Faresi, Kara Kaplumbağası, Salamandra, Benekli Toprak Semenderi, Yeşil kertenkele gibi türler de yaşamaktadır.

Çamlık Tepesi

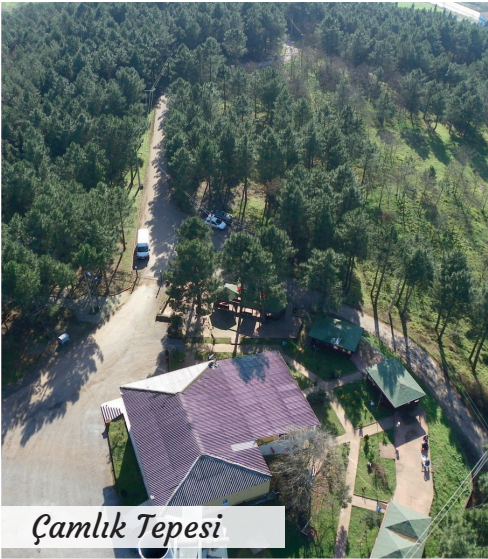
Ferizli'ye en yakın konumdaki dinlene ve piknik alanı. Ulaşımının kolay olması, doğal güzelliği, teras bölümünden kuşbakışı manzarası, mangal yakma imkanı ile Ferizlilere hafta içi ve hafta sonu dinlenme ve eğlenme ikanı sağlayan önemli bir park alanıdır.

Akgöl

Maden Deresi

Çamlık Tepesi

Acarlar Longozu

Poyrazlar Gölü

Seyifler Kalesi

Kaynaklar:
netgaste.com, gezinotlari.net, seyahatdefteri.com, sakarya.gov.tr

Göz Gerektir Göresi

Kıymetli okur, bu yazıyı anlayarak okuduğunuzda bakış açınızda bir değişme, bir gelişme hatta güzelleşme gerçekleşmesi kuvvetle muhtemeldir.

Hepimiz, kat kat yaprak açmış güzelliğiyle göreni mest eden bir gülü seyretmişizdir. Çok değil biraz dikkat ettiyse gülün tutunduğu dalın dikenlerle çevrelendiği de nazarı dikkatimizden kaçmamıştır. Peki biri çıkıp bizlere sorsa bu güzel gülün mü dikenleri vardır yoksa bu çirkin dikenlerin mi gülü vardır diye acaba ne deriz...?

Yazının devamını okumadan önce bu soruya lütfen kendinizce makul bir sebebi olan bir cevap veriniz. Böylelikle kendi bakış açınız hakkında bilgi sahibi olma fırsatı yakalamış olursunuz.

Sorumuzu aklımızda tutarak yüzyıllar öncesinden sevgililer sevgilisini misafir edelim yazımıza tutsun elimizden, gönlümüzden.

Bir sefer esnasında yol kenarında cansız yatan bir köpeğe rast geldiklerinde tüm ashabi köpeğin cansız bedeninden çıkan kokudan dolayı burnunu tıkadıkları esnada Efendimiz "bu köpeğin ne güzel dişleri varmış, inciler kadar güzelmiş..." diyerek farklı bir bakış ortaya koymuştur. Herkesin bir kusura odaklandığı esnada alemlere rahmet Efendimiz kusurlardan geçerek bir güzellik arayıp bulmuş söylenecekse bir güzellik söylensin, görülecekse bir güzellik görülsün istemiştir.

Bu hadiseden hareketle aklımızdaki soruyu akılları ve kalpleri mutmain edecek en güzel şekilde cevaplayabiliriz.

Biz bir gülün çirkin dikenleri olduğunu kabul etmek yerine dikenlerin güzel bir gülü olduğunu söylüyoruz. Böyle kabul ediyoruz çünkü gül gibi bir güzelliğe kusur bularak gülün dikenini var demek yerine diken gibi çirkinlik varsa bile onun da gül gibi bir güzelliği vardır biz de onu görüyoruz diyoruz. İstiyoruz ki güzellikteki kusuru görmektense kusur bilinendeki güzelliği görelim. Hayatın her alanına sirayet etsin bu bakışımız, bu duruşumuz hatta ve hatta öncelikle kendi varlığımıza, kendi benliğimize olan bakış açımıza sirayet etsin.

Kemal Sayar " En derin arzumuz olduğumuz gibi

sevilmektir..." diyerek kendimizden başlayarak sevilesi ne varsa olduğu gibi sevmemizin ne denli mühim olduğuna dikkat çeker. Olduğumuz gibi sevmek ya da bir başka ifadeyle insanları oldukları gibi sevmek evvela güzelliklere odaklanmakla, kusur aramamakla, kusura bakmamakla mümkündür.

Aksi halde baktığında kusur gören, onlarca güzellik arasında bir çirkinin peşine düşenin sevgi gibi asil bir histen nasıpdar olması nasıl mümkün olsun.

Olduğumuz gibi sevmek için önce olduğumuz ne ise onu biz kabul etmeliyiz, kendimize değer vererek. Yoksa kendini değer biçilecek kadar özel görmediğinde nasıl var olur insan. Kendini başkalarının gözünde kıymetli olmaya zorlarken, başkalarına kendini benimsetme derdinde koşarken, benimseyemediği kendisinden fersah fersah uzaklaşırken. Kendini kusurlu görmeye, kendindeki gülleri, güzellikleri görememeye başlamaz mı. Ne kadar hazin ki çoğumuz içinde yaşadığı ortamlarda kabul görmek için, birilerince sevmek, birilerini sevindirmek için kendinden gönüllü vazgeçiyor. Öz benliğini inkar edercesine değişmeye çalışıyor.

Kimseyi umursamadan bir hayat sürmek elbette mümkün değil fakat insan kendi kişiliğini, benliğini eğmeden bükmeden başkaları için yok etmeden özünü özgürce yaşama hakkına sahip olmalı değil midir? En azından insan olması sebebiyle şairin de dediği gibi "hata yapma fırsatını Adem'e veren sendin, bilmedim onun talihinden ne kadar düştü bana..." diyerek hatalarını kabul etme şansına sahip değil midir?

Kusurlarıyla kendi varlığını kabul edip diken varsa gülün güzelliğini yok mu sayalım deyip önce kendi güzelliklerinin kaybolmadığının farkında olan kimse hem kendini hem dışındaki dünyayı olduğu gibi sevmeye başlar.

Kusurların, çirkinliklerin dar dünyasından kurtulup özgürlüğünü ilan eder.

Biz de kusur, kusuru görene aittir deyip her zaman güzelliklerin peşine düşerek bütün alemleri aşkla temaşa eder...

YALNIZLIK İNSANI ÖLDÜRÜR

Yalnızlık en basit ifadeyle insanın kimsesinin olmaması, tek başına kalması haline denir. Bu tanım dışardan bakıldığında doğrudur fakat derinine inildiğinde son derece çetrefilli bir içeriğe sahiptir. Tek başına kalmak çoğu zaman fiziksel bir yalnızlığı anlatırken günümüzde bunca kalabalıklar ortasında duygusal ve düşünce anlamında bir başına kalmayı da ifade ediyor. Dünyadaki insan sayısının artmasıyla yalnız insanların artması paralellik arz ediyor. Bu bize gösteriyor ki insan için yalnızlıktan kurtulmak çok insanla beraber olmaktan değil kalbine ve kafasına uygun yani büyüklerin deyimiyle meşrebine uygun insanı bulmakla mümkün oluyor. Çoğumuz farkında olmasak da bizleri yalnızlıktan kurtaranların başında kendi ailemiz geliyor. Batı kültüründe birçok insan belli bir yaşa geldikten sonra aile bağlarını kopardığı için tutunduğu bir ailesi kalmıyor bu sebeple yalnızlık bataklığına düşme riskiyle her an karşı karşıya kalabiliyor. Hepimiz biliyoruz

ki karşılıksız ve nedensiz sevgi yalnız ailemizden geliyor. Bun yüzden farkında olmadan bizi yalnızlık bataklığına düşmekten koruyan bir yuvanın içinde korunuyoruz. Tabi herkes aynı talihe sahip değil. Kimi insanların sahip olduğu ailenin ilgisizliği ya da yanlış tavırları o insanları yalnızlığa karşı başka önlemler almaya sevk ediyor. Bazıları bu durumu karşı cinsin duygusal yakınlığında arıyor bazıları birtakım eğlencelerde ya da sonu hüsrarla biten bağımlılıklarda. Nihayetinde samimi ir sevgi ve anlayışın olmadığı her yerden insan eli boş dönüyor.

York üniversitesinde 180.000 kişi üzerinde yapılan 23 farklı araştırmada yalnızlığın insanı öldürebileceğini bulundu. Dr. Nicole Valtorta, Times gazetesinde yalnızlığın en az sigara içmek kadar tehlikeli olduğunu söylüyor. Bilimsel araştırma, yalnızlığın insanı ruhundaki bir bıçak gibi yavaş öldürebileceğini ortaya koyuyordu. Freud, yalnızlığı nesne kaybı olarak

ele alırken, Sullivan'a göre sağlıklı bir duygusal gelişim için yakınlık ihtiyacı kurma şarttı. From-Reichmann hakikati adrese teslim etti yalnızlığın insanda yarattığı etki ve dehşet açlık susuzluk kadar şiddetliydi. Klein, Peyami Safa okumamıştı. O yüzden o gerçeği hiç de şairane olmayan bir şekilde söyledi. Hepimiz preverbal dönemde anne ile konuşmadan anlaşılma yaşantısı ilerde de deneyimlemeyi arzuluyorduk. Bu da yoğun depresif duygular ve yalnızlık hissiyatına sebebiyet veriyordu. Yalnızlık duygusu azalabilirdi ama asla yok olamazdı.

Belki de Cem Adrian haklıydı. Yalnızlık sakladığımız o küçük delikte bulunuyorduk.

Yalnızlık bir tarihti, büyüdükçe kabulleniyorduk. Çok konuşuyor ama hiç dinlemiyorduk.

Robin Williams, hayattaki en kötü şeyin yalnız bir

insan olarak olmak değil, yapayalnız hissetmene sebep olan insanlarla bir aradayken ölmek olduğunu söyler. Bense aksini iddia ediyorum. Hayattaki en kötü şey, yapayalnız hissetmene sebep olan insanlarla bir aradayken değil onlarsız yalnız bir insan olarak ölmek.

Şimdi yalnız ölmüş belki de yalnızlıktan ölmüş bazı insanları hikâyelerine göz atalım.

O akşam Hedviga'nın son akşamıydı. Ölü bedeni tam 42 yıl sonra bulundu.

Hedviga için sıradan bir gündü. Her gün olduğu gibi bir akşam eve geldi, kendisine bir bardak çay koydu sonra TV karşısında koltuğuna oturdu. O akşam Hedviga'nın son günüydü son akşamını yaşamıştı. Ölü bedeni 42 yıl sonra bulunmuştu. Usulca koltuğunda can vermiş, saçları omzuna düşmüştü. TV hala açıktı. Kimse merak bile etmemişti. Kimse sormamıştı ve yanında bir fincan soğuk çay vardı.

Bir fincan soğuk çay... soğuk, yalnızlığı kadar soğuk... ve yaşamının reyting saatlerinde bir ses duymak için açılmış ve kapanmış eski bir televizyon... dinliyorsun ama sen konuşamıyorsun.

Kimse kendisine ne olduğunu merak etmemişti, sormamıştı. Ne bir mektup, ne bir arkadaş... kimsesizdi. Yalnızlığın göklerine çekilen azametli bir bayrağın gölgesinde öylece... akşamüstü... kapıdan içeri giren tek şey ölümden başkası değildi. Her gün ölüyorsun ve kimse seni merak etmiyor.

Joyce Vincent'ı bulduklarında televizyonda BBC1 kanalı açıktı 38 yaşındaydı ve oda yalnızlıktan ölmüştü. Dairesinde hayata gözlerini yumduğunda ne ailesi, ne arkadaşları, ne komşuları 3 yıl boyunca öldüğünü fark etmediler.

Ondan geriye sadece yukarıda resim kalmıştı. Yüzündeki yalnızlığın çukurlarını saklamıyordu, gülemiyordu dilek kolay ama 3 yıl... onu kimse fark etmemişti öldüğünü ve 3 yıl boyunca yok oluyorsun ve yokluğunu kimse fark etmiyor.

Barbara Salinas Normanın cesedi 2 yıl sonra daire-sinde bulundu.

Kendisi bir yazardı, aktivist bir öğretmendi. Kayın pederi eve girdiğinde ölü bedeninin yanında rosie the riveter in resmi varmış. Ne kadar ironik. Yaşam kadar ironik.

Simon Allen, şehir merkezinde oturuyordu. Ayağında bir çift çorapla oturma odasında koltuğunda hayata gözlerini yumdu.

Ölü bedenini 2 yıl sonra bulundu. Evine baktılar ne bir aile fotoğrafı, ne bir arkadaş resmi, ne bir hediye, ne bir not ne de sosyal hayata dair bir şey, hiçbir şeyi yoktu. Yoktu Simon Allen aslında hiç var olmamıştı. Kalbine giren yalnızlık her gün daha çok acı veriyor, bir akşam hayata veda ediyordu. Yaşadığı gibi öldüğünü de kimse fark etmemişti.

Apartmana yayılan kötü kokudan rahatsız olan komşuları bile bilmiyordu. Dairesine girdiklerinde belki de ilk defa Simon Allen diye birinin var olduğunu fark ettiler. Belki de sonrasında da hiç fark etmediler. Ne hazin!

Yalnızlık, düş kırıklığı gibi rengârenk çiçeklerini yaşamın biçip geçiyor ve bıraktığı keder ise ufku kaplayan kara bulutlar gibi... İçindeki fırtınanın gürültüsü aynalardaki sesleri bastırıyor.

Geneva Chambers, aksi biri olarak tanınıyordu ve cesedi öldükten 3 yıl sonra bulundu.

Geneva Chambers, aksi biri olarak tanınıyordu. Hatta kendisine kurabiye getiren kadını bile kovmuştu. Kimse ile iyi bir ilişkisi yoktu. Kim bilir neden böyle oldu? Birçok insan vardır. Böyle aksi, ters, kendi başına kalmak isteyen, hemen yüz çevrilen.... Oysa kuru toprağın yağmura yağmadan önce seslenip seslenmediğini kim bilir? Cesedi öldükten 3 yıl sonra bulundu. Karanlıktan korkuyordu. Öldüğünde evinin ışıkları hala yanıyordu. Ama yalnızlığını aydınlatmıyordu. Kimse kapısını çalmadı. Ne bir mektup, ne bir merhaba. Öyle evinde yanan ışıkların altında yatağında öldükten sonra bile süren yalnızlık, 3 yıl kimse merak etmeden...

David Carter bedeni öldükten 4 yıl sonra bulundu. David Carter, çevresinde hayat dolu, esprili bir adam olarak tanınıyordu. Akıllı ve zeki bir adamdı 2007 yılında işinden istifa etti. New Mexico'ya taşınacağını söylüyordu. Evinde intihar etti. Bedeni öldükten 4 yıl sonra bulundu. 4 yıl boyunca bir kişi bile kendisini merak etmemişti. Bankalar hariç! Düşünün, evinizde ölüyorsunuz ve sizi tek merak eden faturalarınızı ödemediğinizi fark eden bankalar.

Fransız polisi evinde yalnız yaşayan bir adamın cesedini bulduğunda ölümünün üzerinden tam 15 yıl geçmişti.

Bir adam dedim çünkü kim olduğunu bulamadılar. Kimseyi tanımiyordu. Ne bir akrabası, ne bir dostu

ne de bir eşi.... Hiç kimseydi. Hiç kimse olarak doğdu. Hiç kimsesi yoktu. Hiç kimse tanımadı. Hiç kimse kendisini sormadı. Hiç kimse olarak yaşadı ve hiç kimse olarak öldü. Yalnızlık hiç kimse olmaktı. Daha öte bir şeydi nüfus cüzdanınızdan. Doğduktan sonra ehliyetinizi almak için yaşamınız yetiyordu.

Alman polisi, ölümünden 7 yıl sonra yaşlı bir adamı yatağında bulmuştu.

Yanında bir paket sigara, televizyon rehberi ve bozuk Alman Markları vardı. Para birimi bile değişmişti. Apartmanı basan kötü koku sebebiyle polis dairesine girmişti. Öldüğü o son gece her gece olduğu gibi, olur da gece birileri kapıyı çalarsa açarım ayıp olmasın diye pijamalarını giydi. Yatağına o gece son kez uzandı. Ömrü boyunca yalnızdı. Son nefesini aldığı anda belki kurtulduğunu düşünüyordu. Polise kayıp olduğuna dair 7 yıl boyunca hiçbir ihbar gelmemişti. O gece bu dünyanın kalabalıklarının gürültüsü sustu kulağından. Damarlarındaki yalnızlıkla beslenen zehir kalbini durdurdu.

Sabah kalkıyorsun kimse yok...

Yürüyorsun... Kimse seni merak etmiyor...

Otobüse biniyorsun, yemek yiyorsun, arkadaşlarıyla eğleniyorsun...

Eve geliyorsun, başını yastığa koyuyorsun.

Ve kimse seni merak etmiyor!

Koltuğunda ölüyorsun...

Kimse seni merak etmiyor...

Kimse...

Seni..

.
Merak etmiyor!

Hiç kimse...

Orhan Veli KANIK ne güzel demiş:
**Bilmezler yalnız yaşamayanlar,
Nasıl korku verir sessizlik insana
İnsan nasıl konuşur kendisiyle;
Nasıl koşar aynalara
Bir cana hasret,
Bilmezler.**

İşte yalnızlık insanı öldürebiliyormuş milyonlarca insan yalnızlıktan ölüyor ve kimse fark etmiyor çok üzücü...

OTOMOBİL VE ŞEHİR

Dördüncü dünya savaşı tahminimce insanlar ile otomobiller arasında olacaktır. Ne yazık ki insanlar bu savaşı şimdiden kaybetmiş görünuyorlar. (Söze bu kadar iddialı bir cümle ile başlayan birisinin okuyucu tarafından ciddiye alınabilmesi için, yazının devamında, bütün akıl sahiplerini ikna edecek parlak kanıtlar sunması gerekir. Öncelikle belirtelim ki hiç de öyle bir çabamız olmayacaktır. Sözümüz sadece gönlünü gönlümüze paralel tutanlardır. Onları zaten ikna etmeye gerek yok.)

“Daha üçüncüsü çıkmadı, dünya savaşların dördüncüsüne çoktan arabalar kullanımdan kalkacaktır, yakın zamanda insanlar uçan aygıtlarla ulaşımını sağlayacaktır.” Bu türden görüşler dünyadaki teknolojik değişimin insan eliyle yapıldığını zannedenler için, isabet oranı yüksek bir tahmindir. Fakaat görülemeyen bir durum var. İnsan bu değişimdeki inisiyatifini çoktan kaybetmiştir. Bütünüyle kontrol otomobillerin mekanik ellerine geçmiştir artık. İnsanoğlu kendi rahatı için geliştirdiği makinelere mahkûm olmaya başlamıştır. İnsan otomobillerin varlığı ve sürekliliği için kendi hayatını ve hayat alanlarını bu mekanik istilacılara terk etmek zorunda kalmıştır.

Günümüz şehirlerinin görüntüsü buna en esaslı bir delildir. Artık şehirler otomobillere göre imar ediliyor. Devasa yollar, katran menşeli ziftten asfaltlar, köprüler alt ve üst geçitler, ışıklar (bu ışıklar hayatı aydınlatan ışıklar değil, şehirlerde otomobillerin daha vakur dolaşmalarını sağlayan, otomobil ile insanoğlunun arasındaki ilişkiyi otomobillerin lehine düzenleyen ruhsuz zabıtlar) ve daha bir sürü yatırımlar hep onlar için yapılıyor. Dünya ölçeğinde bu mekanik canavarlar için harcanan paraların hesabı, değme matematikçileri içinden çıkamayacakları durumlara sokaaktır.

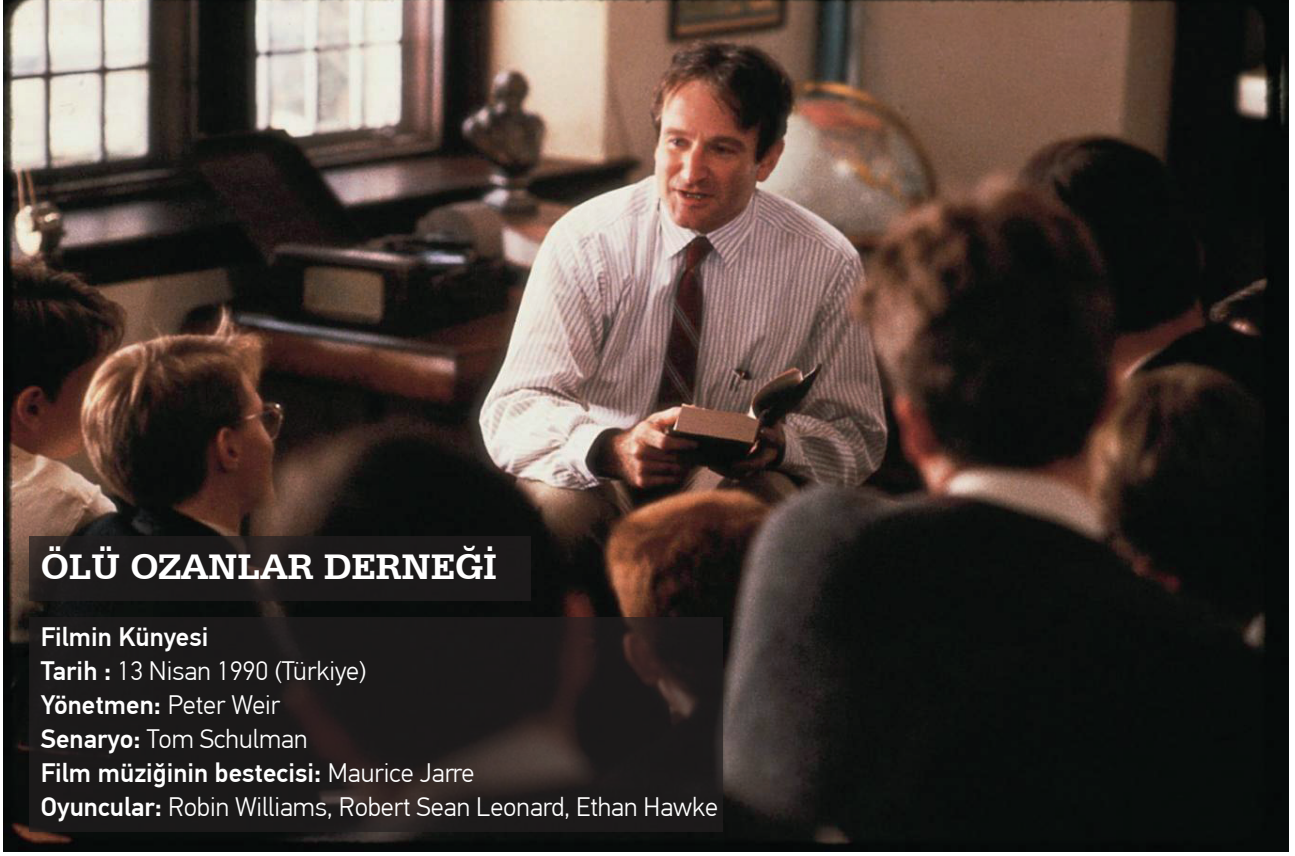
Artık dünya onlar için dönüyor. İnsanlık kontrolü çoktan kaybetti. Köşe başlarını tutan mekanik soytarlar halimize bakıp kıs kıs gülüyorlar. Dönülmez kavşakların ortasındayız. Derhal bir şeyler yapılmazsa şu anda, şehirlerimiz içindeki köşeye sıkışmışlığımız, (bu cümlelerin keli-

meleri mecazdan tamamen arındırılmış, gerçek anlamlıdır) daracak kaldırımlara mecburiyetimiz kısa zaman sonra trajik sürgünlere dönüşecektir. Televizyonlar durumu son dakika haberi olarak duyuracaklar. Otomobiller insanları şehirlerden kovuyorlar. Tahminimce yakın tarihimizin her döneminde olduğu gibi sürekli insanlığın mutluluğu ve aydınlık istikbali için çalışan NASA yapmış olduğu ve geleceğe ışık tutan araştırmalar sayesinde bu durumun farkındadır fakat dünya çapında her hangi bir panik ve demokrasi dışı davranışlara yol açmamak için bu durumu itina ile gizlemektedir.

Peki, çözüm nedir? Evvelen, yapılması gereken bu vaziyet herkes tarafından doğru öğrenilip bilinmelidir... Saniyen, durumun diğer türdeşlerimiz tarafından da bu vakanın bizim gibi ciddiye alınması gerekmektedir. Zaman kaybetmeden insanlığın gizli bir şekilde örgütlenmesi gerekmektedir. İnsani itaatsizlikler yaygınlaştırılmıdır. Otomobillerin yoğun olduğu saatlerde ana cadde işgalleri yapılmalıdır. Trafik ışıklarının (ki o ışıklar hakkında yazımızın başında yeterince ve aydınlatıcı bilgi verdik) her yerde ve her zaman aksine hareket edilmelidir. Tamam, ben de biliyorum bu durum başlangıçta neslimizin aleyhine yoğun kargaşalara ve dramatik kazalara sebep olacaktır. Ama bütün ferasetimle beyan ederim ki zamanla özlenen sonuç alınacaktır. Kısa zaman içerisinde otomobillerin lehine olan bu gidişatı tersine çevirmenin yegâne metodu budur.

Her ne kadar yakın arkadaşlarım bu yazıyı okudukları zaman, uzun zamandır uğraştığım halde bir otomobil satın alamamış olmamın bu yazıyı yazmamda itici ana güç olduğunu düşünebilirler. Tamam, haksız ve peşin hükümlü bir yargıya sahip olsalar bile ben bundan zinhar gücenmeyeceğim. Son çağrım şudur ki, artık yaşam alanlarımızı, sokaklarımızı, caddelerimizi, şehirlerimizi, ütopya bir özlemle dünyamızı insanların rahatına, keyfine ve zevkine göre inşa etmemizin için zaman gelmiştir. Bu yazı insanlığa bir çağrı, yetkililere acil bir uyarı, yetkisiz ve ilgisizlere fasa fiso niteliğindedir.

SİNEMA

ÖLÜ OZANLAR DERNEĞİ

Filmin Künyesi

Tarih : 13 Nisan 1990 (Türkiye)

Yönetmen: Peter Weir

Senaryo: Tom Schulman

Film müziğinin bestecisi: Maurice Jarre

Oyuncular: Robin Williams, Robert Sean Leonard, Ethan Hawke

“Kim ne derse desin, sözcükler ve düşünceler dünyayı değiştirebilir.”

1959 yılında geçen filmde Robin Williams'ın canlandırdığı John Keating adlı başarılı ve bir o kadar da farklı ders anlatımı olan bir edebiyat öğretmeninin Welton Academy'de başından geçen olaylar konu edinilmektedir. Ailelerinin baskısı altında olan öğrencilerini edebiyat ve şiirin büyüklü dünyasıyla tanıştıran onlara özgürlüğü, hayatı yeniden anlamayı, dünyaya farklı açılardan bakmayı öğretir.

İnsanın farkındalığını kazanma serüvenini, sanatla ruhunu yoğurarak edindiği doluluğu ve bu serüveni kendisinden önce yaşamış olanların izinden girerek tamamladığı yolculuğu anlatan muhteşem bir dram filmi... Edebi uyarlamaların çokça yapıldığı sinema dünyasında belki de edebiyatı, sanatı, şiiri ve insanı bu denli güzel ve etkileyici anlatan başka bir filme rastlanmamaktadır. Bir yönüyle film, hepimizin lisedeyken yaşadığı o heyecanlı ve umut dolu yıllara ayna tutmakta ve o günlere dair içimizde kalan,

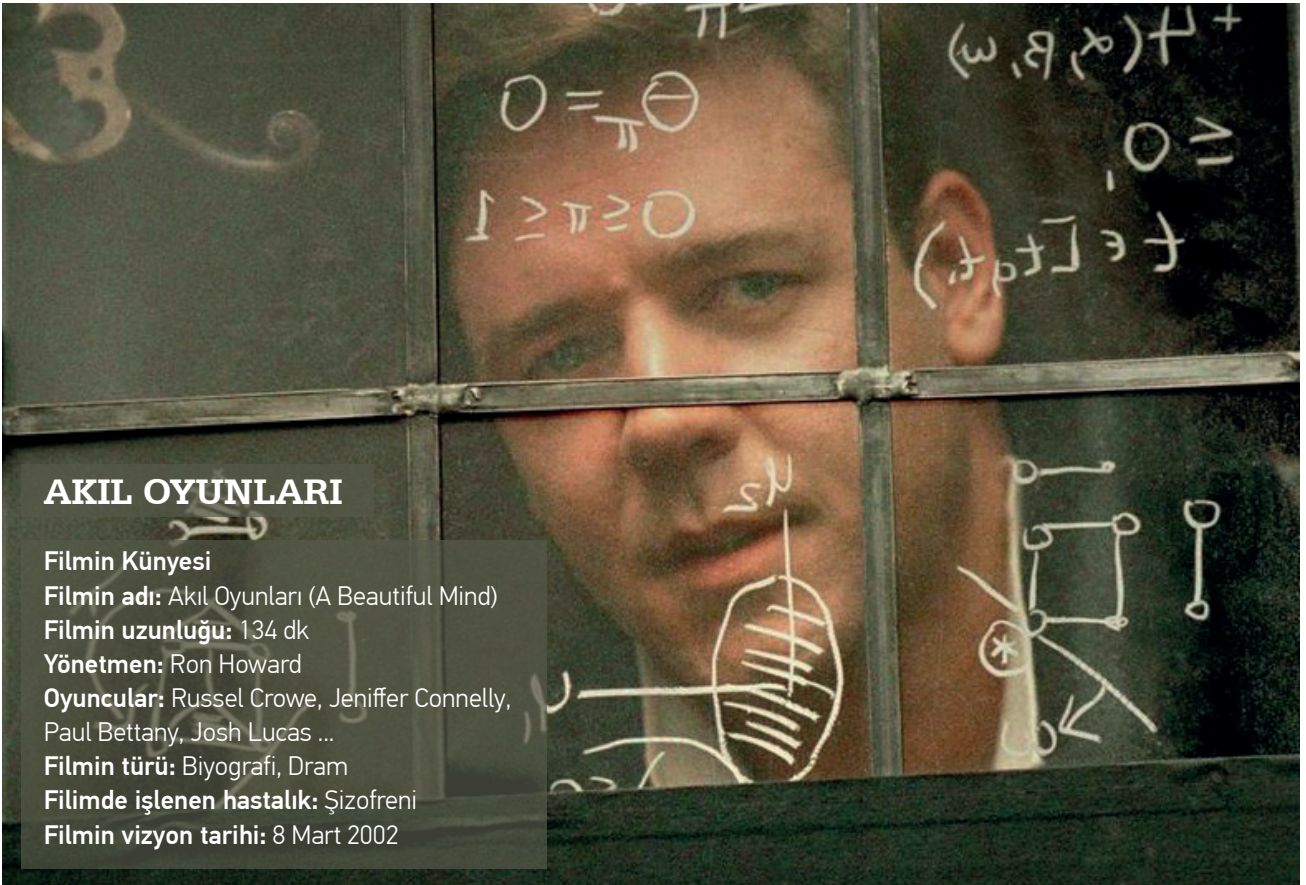
kimimizde sönmüş veya hâlâ kimimizin yaşattığı o hayallerin birer yansımalarını bize sunmaktadır. Ebedi yolculuğuna çıkan Robin Williams'a bu güzel film için teşekkür ederken Bay Keating gibi siz de masanın üzerine çıkararak dünyaya bir kez daha farklı açılardan bakın. Birçok şeyi kaçırıyor olabilirsiniz.

“Yapmaya güçlerinin yettiği şeylerin bir zerresini bile hayatlarında yapmak için iş işten geçene kadar beklemeler mi?”

“Tıp, hukuk, işletme, mühendislik bunlar asil meşgalelerdir ve hayatı sürdürmek için gereklidir. Ama şiir, güzellik, romantizm, aşk, bunlar, hayatı uğruna sürdürdüğümüz şeylerdir.” Bize şiiri, aşkı, romantizmi, tutkuyu yansıtan film.

CARPE DIEM = ÂNI YAŞA !

Ölü Ozanlar Derneği ilk kez N.H. Kleinbaum tarafından bir roman olarak yazılmıştır. 1989 yılında Tom Schulman tarafından senaryolaştırılarak filme dönüştürülmüştür ve film ' en iyi Senaryo Akademi Ödülü'nü kazanmıştır.

AKIL OYUNLARI

Filmin Künyesi

Filmin adı: Akıl Oyunları (A Beautiful Mind)

Filmin uzunluğu: 134 dk

Yönetmen: Ron Howard

Oyuncular: Russel Crowe, Jeniffer Connelly, Paul Bettany, Josh Lucas ...

Filmin türü: Biyografi, Dram

Filimde işlenen hastalık: Şizofreni

Filmin vizyon tarihi: 8 Mart 2002

“Düşünsenize hayatınızdaki en önemli kişilerin, yerlerin, anıların yok olmadığını, ölmediğini; ama daha kötüsü aslında hiç varolmadığını birdenbire öğrendiydin ne olurdu?”

John Nash'ın hayatını anlatan, bol ödüllü Akıl Oyunları filmi hakkında incelemeye başlamadan önce “John Nash kimdir?” sorusunu cevaplayacak olursak Wikipedia'da “John Forbes Nash, oyun kuramında ve diferansiyel geometri alanında köklü değişiklikler yapmış; aynı zamanda kısmi diferansiyel denklem üzerinde de çalışmış Amerikalı matematikçi.” bilgisine ulaşabiliriz.

Matematiğe kendini adayan oldukça da başarılı bir kişi olan John NASH, bu yenilikleri yapmayı nasıl başarmış? Sorusunun cevabı için ise bunu güzelce yansıtan filmde kişiliğine dair birçok çıkarımda bulunabiliriz. Filmimiz Nash'in Princeton'daki anılarından başlar çünkü kendisine depresyon ve paranoid şizofreni tanısı konduğunda üniversite yıllarındaydı. Filmin başından itibaren, John Nash'in bakışlara ve sayılara olan ilgisini, diğer yandan ise insan ilişkilerindeki yıkıcılığını görüyoruz. Kendisinin sözleriyle ilkokul öğretmeninden duyduğu gibi Nash'in ‘çok gelişmiş bir beyni fakat hiç gelişmemiş bir kalbi’ vardır diyebiliriz.

Birçok ayrıntının iç içe geçtiği bir film olan Akıl Oyunları, biraz gizem, biraz gerilim, biraz şizofreni, biraz da soğuk savaş paranoyasıyla ilgili bir aşk hikaye-

sidir. Anlattığına göre zeka, bizi diğer canlılardan ayıran, bize gurur ve ünvan kazandıran, bizi yaratıcımıza yaklaştıran en değerli silahtır. Tanrının bize o görkemli ve eşsiz hediyesini kaybettiğimizde ne tür bir sorun olur?

Nobel ödüllü John Nash Jr. başlangıçta bu hediye en iyi şekilde taşıyan bir deha olarak gözükür. Matematik derslerine girmeyi küçümseyecek kadar iyi bir matematikçidir. Onun tek amacı, hemen ve acele bir şekilde kendi teorisini yaratmak, insanlığa en yüksek düzeyde katkı sağlamaktır. Bunu başarır da... 14 ayda yarattığı Nash Denklemi ile Nobel'i kazanacaktır.

Peki o başarılarla dolu süreçte neler olmuştur? Ne yazık ki bilmediğimiz çok acı şeyler. Nash, kolay onarılamayacak bir hastalık olan şizofreniye yakalanmıştır. Belki o yıllarda tüm ABD'yi saran ve kolektif bir histeriye dönüşen komünizm korkusunun da katkısıyla Pentagon'un kendisinden gizli Sovyet şifrelerini çözmesi için yardım istediğine inanmış ve zihninde bir dizi hayal ürünü, olay ve kişilik yaratmıştır.

Komediyle tanınan Ron Howard, bu olağanüstü ve de gerçek öyküyü, zaferle trajedi arasında gidip gelen bir hayatı anlatan kitaptan sapasağlam bir film çıkarmış. Sinema bazında önemli bir yer edinmiş, her şeyiyle dört dörtlük, düzenli, heyecanlı ve dengeli bu filmi izlemenizi tavsiye ederim.

MEZUNLARIMIZDAN

Tayfun KAMILOĞLU

2015 MEZUNUNDAN TAVSİYELER

Teknoloji bir taraftan bize zaman kazandırırken diğer taraftan vaktimizi alıyor. En önemli ayağını ise sosyal medya oluşturuyor. Bu hırsızlıktan en çok zarar gören de bir şeyler başarmak isteyen, bir hedefi olan gençlerdir çünkü gençlerin kaybettikleri zaman yetişkinlerden farklı olarak hayatlarını üzerine temellendirecekleri zamanı çalmasıdır. Ben de bu dönemden henüz geçtiğim ve hâlâ geçiyor olduğum için çok iyi biliyorum. Benim dönemimde de bizleri çalışmaktan alıkoyabilecek oyunlar, sosyal medya vs. vardı ancak bunlar insanı o kadar içine çeker hale geldi ki şimdiki gençlerin çalışmalarını iyice zorlaştırıyor. Hayatlarını kurmada en büyük pay kendilerine düşen ve gerek ailesi gerek çevresinden az veya çok baskı gören gençler tüm bu gelecek kaygılarını bir süreliğine unutturacak sosyal medyaya kayıyor fakat bu sorunları daha da büyütmeğe başka bir işe yaramıyor. Çözüm ise sürekli duyduğunuz, söylenemese de hissettirilen ders çalış sözüdür. Belki de bu söylem sizi çalışmaktan uzaklaştırıyordu ancak doğru olanın çalışmak olduğunu da bilirsiniz. Yaşadığınız olumsuz duyguların en büyük sebebi de aslında yapmanız gerekeni yapmadığınız için duydu-

ğunuz vicdani rahatsızlıktır. O yüzden çalışma kararını başkalarının sözü için değil, kendiniz için verin.

Hepiniz şu anki seviyenizi bilirsiniz ve bu seviye ile aşağı yukarı hangi bölümü kazanacağınızı bilirsiniz. Belki zihninizi arka odalarda bu bölümleri kabullendi bile. Bu bölümleri gözünüzün önüne getirin. Gerçekten istediğiniz bölümler mi? Değilse, bir adım öteye gitmenin vaktidir.

Diyelim ki çalışmaya karar verdik ki bu önemli bir adımdır ancak bu kararı veren pek çok genç kısa zamanda pes ediyor. Bunun da farklı sebepleri olabilir ancak benim değinmek istediğim gerçek bir motivasyonla çalışmamaktır. Bu noktada sizlere birkaç öneride bulunayım. Duyduğunuz tüm olumsuz duygulardan kurtulmak için çalışmayı düşünebilirsiniz. Gelecekte bu duyguları tekrar yaşamamak için çalışabilirsiniz. Bir diğer önerim ülkemiz için bir şeyler başarmak istiyorsanız ülkemize en büyük faydanız derslerinize çalışmaktır. Bugün gurur duyduğumuz Selçuk Bayraktar bir günde bize bu gururu yaşatmadı. Bu başarının ardında yılların çalışması, emeği var. Her biriniz de ülkemize böyle katkılar vermeye adaysınız. Son önerim de koyduğunuz hedefe ulaşarak kendinizi gerçekleştirmeyi istemenizdir. Bunu, yakın zamanda açıklanan sonuçlar ile dokuzuncu sınıfta kendime hedef olarak koyduğum savcılık görevine başlamak için gün sayan biri olarak söylüyorum. Bu hedefi koymanın ardından geçen dokuz yılın ardından söylüyorum ki her şeye değdi. Tüm o çalışmalara, uykusuzluklara ve kaçırdığım eğlencelere ve etkinliklere, hepsine değdi. O sebeple hedefinize ulaşmak için sebat ederek çalışın ve kendini gerçekleştirmenin haklı gurur ve mutluluğunu yaşayın.

Çalışma sürecinde sizi bekleyen başka bir durum var ki değinmeden geçmek istemiyorum. Üst dönemlerden kaç çift gördünüz ortak bir hayat kuran? Belki lise hayatı size uzun geliyor ancak insan hayatının süresiyle kıyaslandığında çok kısa ve en önemli dönemdir. Hayatınızın bu kısa ve en önemli döneminde, hedefinize ulaşmanızı zorlaştıracak olan bu ilişkilerden uzak durmanızı öneririm. Belki birkaç aylık, belki birkaç yıllık bir ilişki on yıllarınızı etkileyecek bir sonuca yol açabilir.

Peki, çalışmaya karar verdik, motivasyonumuzu da bulduk ama hedefimiz ne? Sırf bir üniversitenin ismi için ya da dört yıllık bir bölüm olsun diye veyahut toplum tarafından beğenilen ancak iş imkânı kısıtlı olan bir bölüm seçmeyin. İstemediği bölümü seçip sonrasında pişman olan o kadar çok kişi var ki... Aynı zamanda dört yıllık bölüm demek her zaman daha iyi olacak anlamına gelmez. Dört yılınızı verdikten sonra o bölümün size vereceği şey sizi tatmin etmeyebilir.

Belki iki yıllık bir bölüm okuyup daha kolay iş bulabilirsiniz ve hayata daha çabuk atılıp ekonomik özgürlüğe kavuşabilirsiniz.

Yazının sonlarına gelirken çalışma üzerine birkaç tavsiye vermek istiyorum. Çalışmak nefse zor gelir, ders çalışırken farkında olmadan dersten kopabilirsiniz. Siz iki saat çalıştım sanırken aslında yarım saatlik bir çalışma yapmış olabilirsiniz. O yüzden lütfen zamanlayıcı ile çalışın. Kronometreyi de önermiyorum çünkü o da yanıltıcı olabiliyor. Zamanlayıcıda kırk beş, elli dakika ayarlayın ve süre bittiğinde çalıştığınız aralığı gözden geçirin. Gerçekten elli dakikada bitecek bir çalışma mıydı yoksa yarım saatte biter miydi? Bunun muhakemesini yapmak çalışma sırasında kopup kopmadığınızı gösterecek. Aradaki farkı görmek ise size verimli çalışmanın yolunu açacak. Madem elli dakika bir zaman harcıyorsunuz, en dolu şekilde geçirin bu zamanı. Ardından molaya çıkın. İşte bu molalarda sosyal medyaya girerek aklınızı dağıtabilirsiniz. Yalnız bu molalar on, on beş dakikayı aşmasın. Her iki derste bir de uzun mola verin. Verdiğiniz molalarda veya boş anlarınızda yaptığınız her ne ise süresiz olsun. Süresizden kastım dizi izlemeyin mesela. Arkası olduğu için sonraki bölümü izleme isteği olsun son izlediğiniz bölümde olanlar olsun aklınızı meşgul eder siz fark etmeseniz bile. Bir şey izleyecekseniz Youtube'da

bir şeyler izleyin; oradaki videolar genelde süresiz ve kısa oluyor. Bu noktada bir önerim de videoları hızlandırarak izlemeniz çünkü videolar her ne kadar kısa desek de molalarınızı aşabilir. Hızlı izlemek aynı zamanda aklınızı da hızlı çalışmaya itecektir.

Sınıf, boş vakitlerde çalışmak için uygun olmayabilir ancak bu sebeple çalışmayı boş vermeyin. Kütüphaneye çalışmak için müthiş bir ortamdır. Bir çalışma ortamında olmanın etkisiyle daha verimli çalışırsınız. Herkes çalışmak için orada olduğundan aralarında sessiz bir dayanışma vardır. Buna benzer bir ortamı evde yaratmak için Youtube'daki benimle çalışmalı videoları deneyebilirsiniz. Ben hiç denemesem de son yıllarda arttığını görüyorum, denenebilir.

Düzenli ders çalışmak... İnsan bir şeyi rutine bağlayana kadar zorlanır sonrasında değil. Çalışmayı rutine bağladığınızda çalışmak size zor gelmeyecek. İsteksiz olduğunuz gün dahi rutin sizi çalışmaya itecektir. Beyin tembelleğe meyillidir, çalışmadığınız her gün sizi geriye götürür.

Yazımı bitirirken savcı adayı bir kardeşiniz olarak sizlerden beklentim her zaman bir adım ötesine gitmeyi hedef edinmeniz ve sadece kendiniz için değil uğrunda yaşadığımız ülkemiz için çalışıp çabalayarak onu yüceltmenizdir.

Sevgili arkadaşlarım,

Bu yazımı ileri görüşlü, zeki, becerikli, yetenekli, bizleri ileriye taşıyacak siz değerli gençlere yazıyor olmaktan gurur duyuyorum. Sizlerin devam ettiği Ferizli Fikret İsmet Aktekin Anadolu Lisesi'ne 2012 yılında başladım. FFİAAL bizlere derslerden daha fazlasını; dostluğu, kardeşliği, sevgi, saygıyı öğretti. Hayata dair en önemli kararlarımızı verdiğimiz bu dönemde öğretmenlerimin desteği her zaman yakından hissettim. Lise yıllarımda, hayalini kurduğum mesleğim için düzenli şekilde çalıştım. 2016 yılında mezun oldum ve Gümüşhane Üniversitesi İnşaat mühendisliği bölümüne yerleştim. 4 yıllık eğitimimi başarıyla bitirdim ve 2020 yılında Üçser Yapı İnşaat firmasında İnşaat Mühendisi olarak işe başladım ve devam etmekteyim.

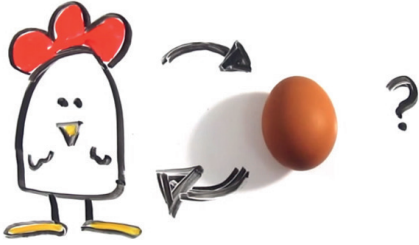
Sizlere nasihatim, kararlı olun, yenilikten korkmayın! Pencerenizi geniş tutun. Her fikri dinleyin, önemseyin ama mutlak doğru olarak kabul etmeyin.

Yazımı sonlandırırken sizlere şunu söylemek isterim; Kendinize güvenin çünkü biz sizlere güveniyoruz..

Zeynep GÜNDOĞDU

BİLİYOR MUSUNUZ ?

Nasıl çalıştığını çözene kadar her şey sihirli ve gizemlidir; hepimiz doğanın karşısında bir sihirbazın gösterisini izleyen seyirciler gibiyiz. Bilim insanının farkı ise, gösteriyi yalnızca bir seyirci gibi izlemek yerine, bir insanı parçalara ayırabilen yahut bir şeyi kaybettikten sonra geri getirebilen sihirbazın tüm bunları nasıl yaptığını merak etmesidir. Aşağıda inanmakta zorlanabileceğiniz bazı bilimsel bilgileri YANKI okurları için topladık.

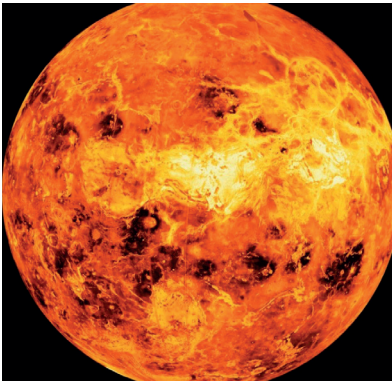
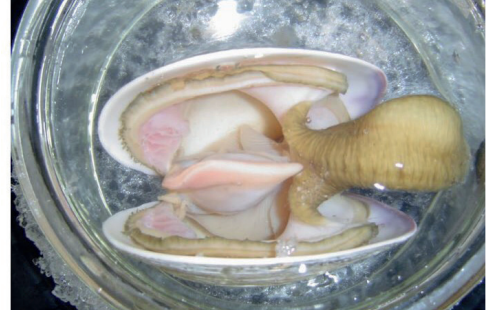

Bilim insanları, “yumurtanın tavuktan çıktığı” sonucuna vardılar.

Daily Mail gazetesine göre; bilimsel ve felsefi bu gizem Sheffield ve Warwick üniversitelerindeki araştırmacılar tarafından açığa çıkarıldı. Meşhur, “Tavuk mu yumurtadan yoksa yumurta mı tavuktan çıkar?” sorunsalının sonucu yumurtanın tavuktan çıktığı ve tavuğun öncelikli olduğu... Çünkü tavuğun yumurtalıklarında üretilen bir protein sayesinde yumurta kabuğu oluşabiliyor. Bu nedenle yumurta ancak tavuğun içinde oluşursa var olabilir.

Dünyanın bilinen en yaşlı hayvanı bir kabuklu deniz yumuşakçasıydı.

Ming adı verilen istiridyeye tam 507 yaşındaydı ve Bangor Üniversitesi bilim insanları tarafından kazara öldürüldü. 405 yaşında olduğunu tahmin ettikleri istiridyeye Ming’in büyüme halkalarını açıkça göremeyen bilim insanları onu açmaya çalışırken yanlışlıkla öldürdü.

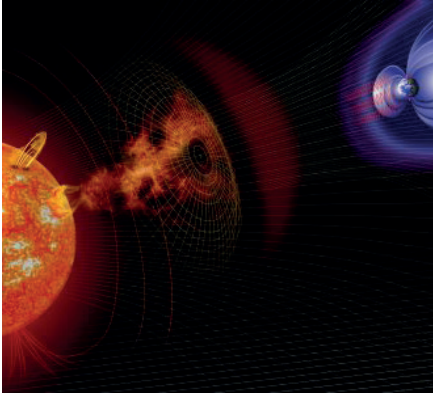

Venüs'teki bir gün, kendi yılından daha uzun...

Venüs'ün Güneş'in etrafındaki bir tam turunu tamamlaması 224,65 gün sürer. Bu, Dünya'daki bir yıldan daha kısa bir süre çünkü Venüs'ün Güneş'in etrafındaki yörüngesi daha dar bir alanı kapsıyor. Buna karşın Dünya'nın kendi etrafındaki bir tam turu 24 saat. Venüs'ün aynı şeyi yapması ise tam olarak 243 gün sürüyor. Diğer bir deyişle, Venüs'te bir gün bir yıldan daha uzun. Ayrıca Güneş Sistemi içerisinde diğer tüm gezegenlerin tersi yönde kendi eksenini etrafında dönen tek gezegen de yine Venüs... Yani Venüs'te Güneş, batıdan doğuyor, doğudan batıyor. Herkes gider Mersin'e, Venüs gider tersine

Uranüs'te mevsimler 42 yıl sürüyor.

Dünya'nın eksen eğikliği, mevsimleri yaratıyor. Ama 98 derecelik eksen eğikliğiyle yana yatık bir gezegen olan Uranüs'te yalnızca iki mevsim bulunur: Yaz ve Kış. Her mevsim 42 yıl sürer. Yapamayız gerçi ama, Uranüs'ün kuzey kutbunda duruyor olsaydık; 21 yıl boyunca Güneş'in ufuk çizgisi üstünde yükseldiğini ve sonraki 21 yıl boyunca da yeniden alçalmaya başladığını ve en sonunda da battığını görecektik. Güneş ufuktan kaybolduktan sonra tekrar görünmesi için 42 yıllık bir kış mevsiminin geçmesini beklemek gerekecekti.

Güneş'ten gelen ışığın Dünya'ya ulaşması 8 dakika değil, aslında tam olarak 8 dakika 20 saniye sürüyor.

Yine de bu sayı ortalama bir sayı. Güneş bize yaklaşık olarak 150 milyon km uzaklıkta. Işık saniyede 300 bin kilometre hızla hareket ediyor. Güneş'in Dünya'ya olan uzaklığını, ışığın hızına böldüğümüzde 500 saniye çıkıyor; ki bu da 8 dakika 20 saniye. Güneş'in etrafında eliptik bir yörünge çizen Dünya'nın yıldızı ile arasındaki mesafe bazen 147 milyon km'ye iner, bazen de 152 milyon km'ye çıkar. Dünya'nın Güneş'e en yakın olduğu dönemde, Güneş ışığının gezegenimize ulaşması 490 saniye sürer; en uzak olduğu dönemde ise 507 saniye.

Nobel Ödülü'nü alabilmiş ilk kadın olmasının yanısıra, şimdiye kadar "iki farklı bilim alanında" bu ödüle layık görülmüş ilk ve tek kişi Marie Curie'dir.

İlk Nobeli'ni 1903'de Henri Becquerel ve kocası Pierre Curie ile birlikte fizik dalında; ikinci ödülünü 1911'de bu kez kimya alanında aldı. Curie ile birlikte, iki ayrı dalda Nobel Ödülü alan iki insandan bir diğeri de Linus Pauling, 1954'te birinci ödülünü kimya alanında kazanan Pauling, 1962'de Nobel Barış Ödülü'ne layık görüldü. Hiç kimse ile paylaşmadan iki Nobel Ödülü kazanabilmiş tek insandır fakat ödüllerinden biri bilim alanında değildir.

BULMACA

DOKUMA BAŞLASIN

KOLAY

			8	4		3	9	7
3					5			
	7		2					5
	2	4	5				3	9
		3	4	7	6		1	
8			9		3	4	5	
					2	8		
5		6	3			9		1
7		2						

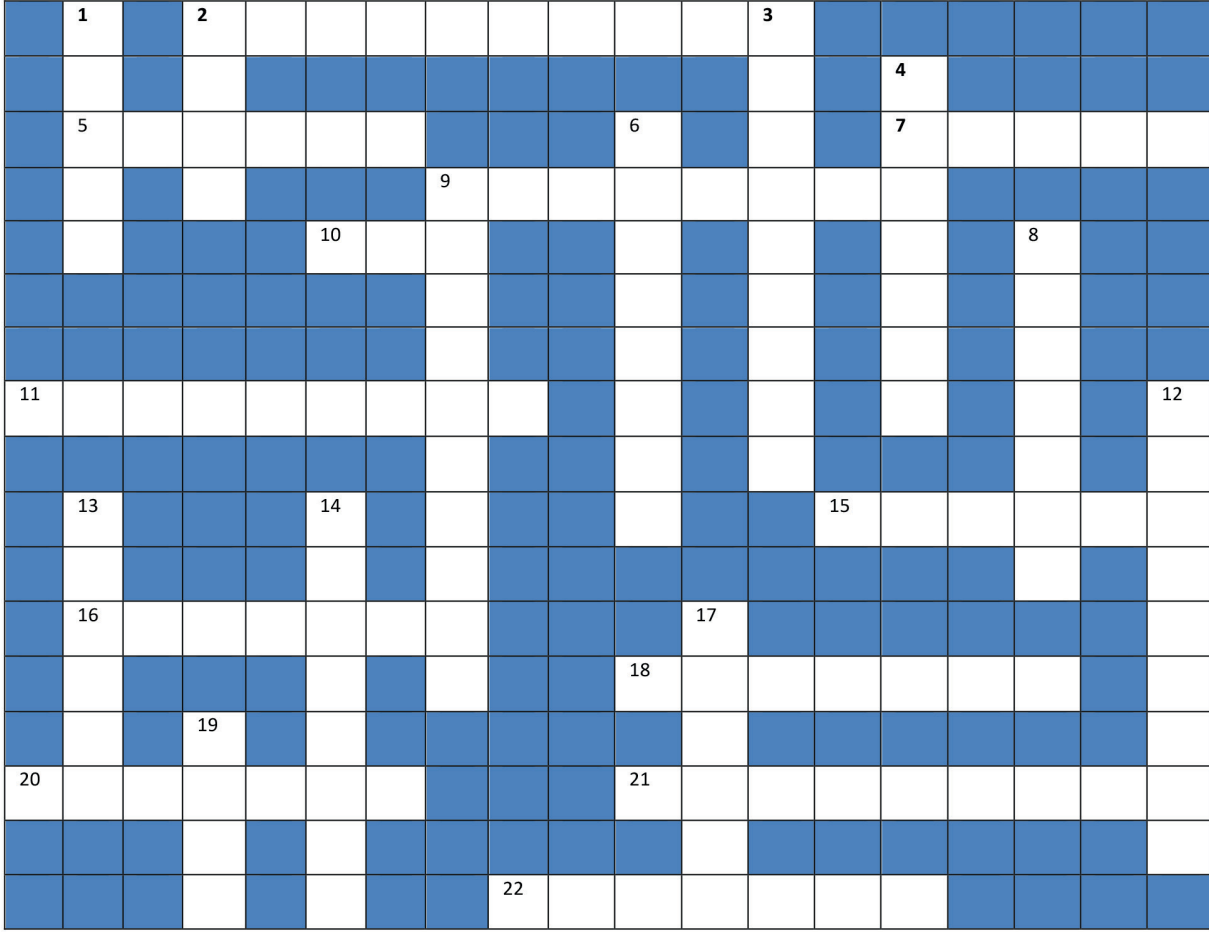
				8				9
			4	2	6	1	3	
			9		1	5		6
2			8	3		9	7	4
3		9		6			8	
			2	9	4			
	5	6	3	1				
						8		7
	8	4		5	2		1	

ORTA

	2		5	1	9			
	5		7				1	
	6		2			9		
6	8	5		2	3			
						8		2
	7		1	4				
7		1					5	9
					1			7
	3		4	9			2	1

	2		5	1	9			
	5		7				1	
	6		2			9		
6	8	5		2	3			
						8		2
	7		1	4				
7		1					5	9
					1			7
	3		4	9			2	1

BUL BAKALIM

SOLDAN SAĞA

2. Çeşitkenar bir üçgenin herhangi bir köşesinden çizilen en uzun yardımcı elemanı hangisidir?
5. Üç açı ölçüsü verilen kaç tane üçgen çizilebilir?
7. $\sqrt{225}$ sayısının değeri nedir?
9. Bir olayın olma olasılığı sıfır ise bu olasılık nasıl isimlendirilir?
10. Ardışık iki sayısının EBOB'u kaçtır?
11. Bir hasta hanede çalışan iki doktordan birisi 4 günde diğeri 5 günde bir nöbet tutmaktadırlar. İlk beraber nöbetlerini pazar günü tuttuklarına göre ikinci nöbetlerini hangi gün beraber tutarlar?
15. Yarımın karesi kaçtır?
16. Karekök dışına tam olarak çıkabilen sayılar nasıl sayılardır?
18. Kenar uzunlukları 24 ve 30 m olan dikdörtgen biçimindeki bir bahçenin kenarlarına ve köşelerine eşit aralıklarla ağaç dikilecektir. Bu iş için en az kaç ağaç gerekir?
20. Bütün kenarları aynı uzunlukta olan üçgenlerin çeşidi nedir?
21. $|AB|=8$ cm, $|BC|=5$ cm ABC üçgeninin çizilebilmesi için $|AC|$ uzunluğunun alabileceği tam sayı değerleri toplamı kaçtır?
22. Koordinat düzlemindeki y ekseninin diğer adı nedir?

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1. Koordinat düzlemindeki x ekseninin diğer adı nedir?
2. Matematikte, bir düzlem içindeki dairenin her noktasını, düzlem dışındaki bir noktaya birleştiren doğru parçalarının meydana getirdiği geometrik şekil nedir?
3. Geniş açılı üçgenlerde hangi yardımcı eleman üçgenin iç bölgesinde kesişmez?
4. Negatif tam sayıların çift kuvvetleri hangi işaretlidir?
6. Bir torbada 7 lacivert, 4 kırmızı ve 5 beyaz bilye vardır. Bu torba için çekilen bir bilyenin olası durumu en fazla olan renk hangisidir?
8. Bir doğrunun eksen olarak alınmasıyla başlayan ve bir başka doğru parçasıyla eşit uzaklık gösteren parçalara verilen isim nedir?
9. Karekök dışına çıkamayan veya belirli bir kurala göre devretmeyen sayılara nasıl sayılar denir?
12. İki basamaklı en büyük tam kare sayı kaçtır?
13. 140'ın asal bölenleri çarpımı kaçtır?
14. Bir ve kendisinden başka bölünen olmayan sayılara ne ad verilir?
17. ABC dik üçgeninde $|AB|=8$ cm, $|BC|=15$ cm ve B açısı 90° olduğuna göre $|AC|$ kaç cm'dir?
19. $x^2+y^2=29$ ve $x.y=10$ ise $x+y$ kaç olur?

ŞİİRİN DİLİ

Aklımın kuytusı, saran soğuk düşünceler bedenimi
Elleri rüzgar bir ıslaklıkla döverken zihnimi,
Sen duruyorsun tüm şiddetin gölgesinde
Huysuz bir sen doğuyor, güneş kadar sıcak gölgesi kadar karanlık
Tüm kıskançlıklara inat kıskanıyor bedenim ruhunu ve inat bir
kavuşma geçiyor içimden
Sensiz güneş doğuyor avuçlarımda
Bir söndürme telaşı her sabahın kuşluğunda
Lanet edercesine güne yeniden doğuyor gözlerin
Rüzgarın getirdiği gölgene bakıyorum
Her bir sonraki günün arefesinde yalnız seni hatırlıyorum

Gökyüzü dikenli gecelerde bir bölgesi coğrafyamın asır uzaklıkta
Sürgünden gelen lodolar ağlıyor çarptığında yüreğime
Ve hiçbir geliş bu kadar hoş gelmedi yine de

Ömer ŞAHİN

GÖNLÜMÜN KIYISI

Bir mevsim misin
Geçip gidiyor musun
Gönlümün kıyısından
Gidip, gidip tekrar mı geliyorsun

Solan bir yaprak gibi buruk
Açan bir çiçek gibi taze
Kuru bir dal gibi eski
Kar tanesi gibi belirsiz

Kum tanesi gibi tek
Güneş gibi celi
Sonbaharda ki hurma gibi yapraksız mısın
Gönlümün kıyısında

Yağız UÇAR

SAKARYA FERİZLİ

Kemal Paşa Mahallesi Vatan Caddesi
Kalıcı Konutlar Karşısı 54110
FERİZLİ/SAKARYA

(0264) 781 16 60

FİKRET İSMET AKTEKİN ANADOLU LİSESİ

<http://fikretismetaktekinal.meb.k12.tr>

